

300337

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

VOL. I.
నంపుటము ౧

జెన్న పట్టణము 1914 సం॥ డిసెంబరు నెల 2 వ తేది బుధవారము

ఆనంద నామ సంవత్సర మార్గశిర శుద్ధ పౌర్ణమి ౧౭.

No. 227

సంచిక ౨౨౦

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

ప్రతివారము వేలకువేలు విక్రయము.

సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.

తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల బాపును.

చర్మపుసెప్పుల బారదొలును. పోట్లపోగొట్టను.

వనమూలికలచే హిందూదేశమందు

తయారుచేయబడు మంచిమందు.

సువాసనగలిగియుండును.

దీనిని విదేశములలోకూడ వాడుచున్నారు.

శంకరాచారిజీ చూడికొనిన మౌనము గలగద.

అమృతాంజనము డిపో, నెం. 109, పోర్టు జంబాయి. లేక, 6, 7-తంబుకెట్టిపిది, హార్డిటవున్. మద్రాసు.

సుపీరియర్ లీవర్ జ్యూయెలుహాచ్.

గొలుసుతోపకా ధర రూ. 0-0-0. పోస్టేజీ 0-4-0.

దీనికి 5 సంవత్సరముల గ్యారెంటీ గలదు.

ఈగడియారము డయలమీద మాత్రమే పేరు ఎట్టినిసిరా లో ముద్రింపబడి యుండును. ఇది చూచుట కందమై కలదు. మను, దేవులూతను స్వాగు డూమునుగలిగి మొరటునుటకు దగియుండును. పెట్టెమాత్ర లో భాగమున గ్యారంటీ చీటి అతి ంచి యుండును. సీస సుండి

మాత్ర తయారుచేయుచున్నది గాన వెలియొద్దను జక్కదు. ఒకరొక్కరును దీయుమీరను తలపుతో తక్కువ వెలనుంచి తియి. చాలామంది చంచేయగట్టి న్యులప ధరగల గడి యార మిడియుకటియేయని యనుభవమున వెలియును. ఇదివల నేక గడియారములు ఖర్చయి యోగ్యతాపత్రముల నంది యున్నది. ఒకటి తెప్పించి చూడుము. మాపట్టణముననే యాశీ రులు కొని సంతసింపినన, శ్రమచూట తెందుకో నుపీరియర్ వాచ్ కం పని, పొనుబాక్సు నెం167, మద్రాస్

అద్భుతమైన కథలు.

60వీయాపగటి వినోదకథలు	1	1	0
లీలా, లేక నుకేంద్రనగరము	1	4	0
జగదేకరంధ	0	10	0
సునోరసు	0	10	0
సహోదరపాంధ	0	4	0
కేసరి	0	4	0
మధురవాణి	0	4	0
తెండిపోతురాముడు	0	4	0
మదనమాలిని (చాను)	0	8	0
క్రీమద్రామాంజనము (నాటకము)	0	12	0
మోహనవల్లి	0	8	0
చంద్రకాంత	0	6	0
శక్తిను పాకళాస్త్రము	1	8	0

మానిలాసము :-

సుధురవాణి పుస్తకాలయము

2వ నమ్మక్కొచ్చిది,
మద్రాసు.

MESMERISED TALISMAN.

సంజీవరత్న

ప్రభావ మత్సర్యము. దీని నలంకరించుకొనిన, దేశా సంతోషము కాపు. 2 కలరా, అమృతము మున్నగు అంటు వ్యాధులను పోకనీయును. 3 భూతప్రేత పిశాచములను పాట దొలును. 4 వ్యాధులు, పిదలు, అపదలు, గండములు తొలగి పోవును. 5 నొప్పులు, తీపులు, వాపులు, దిగ్గలు, దెబ్బలు, పొరించును. 6 ఆరోగ్యము, అదృష్టము, విశ్వరూపు, బలము నుభయ, ఉత్సాహము నొపిండు వజ్రాయుధమువంటిది 7 క్రూ రశత్రువులు ప్రియమిత్రులుగుదురు. 8 వివాదములలో జయ లాభములు గలుగును. 9 సభకట్టు, సర్వజన వశీకరము. 10 నీవోక వ్యాపార, వ్యవహార, కార్యార్థ సమేతమై వెళ్ళజోవున పుడ దీనిని ధరించుకొని వెళ్ళిన తప్పక జయమును, లాభమును పొందగలవు దానియందట్టి మహిమయున్నదని అనుభజులు ఉవిశ్వాసునట్లు వేసోళ్ళ వక్కాణించియున్నారు. ఇది సర్వావధి వేదియగు నొక ఘోషయి మహాత్మునిచే గనిపెట్ట బడినదేగాని కాలాచిత వేషధారులవలన గనిపెట్టబడినదిగాదు.

1 సంజీవ వెల రూ.1-8-0లు మాత్రమే పోస్టేజీతో సహా Apply at once to:-పి. రాఘవజనార్దన్ రావు మెస్మరిస్టు బంగ్లా. (గుంటూరు జిల్లా)

దిన పత్రిక

ప్రతిదినము 10 పుటల విషయ ముండును.
చందా సం॥ నకు రూ. 12-0-0.
6 మాసములకు రూ. 6-4-0.
3 మాసములకు రూ. 3-4-0.
1 మాసమునకు రూ. 1-2-0.

కస్తూరి.

విషద్యరములకు, కలరాకు, సందికి, బాలింతకోగములకు, వాతములకు. చిన్న బిడ్డల జబ్బులకు పుట్టికీ కస్తూరి యుపయోగ మైన మందని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని కస్తూరి బంగారము కన్న రియసుగుటచేతను జుగార సమయములందు దొరకుట చుస్తరము. మాడిపోయిందలి కస్తూరియందు దిత్తర పదార్థము లేనియును తేర్చబడవు. ఇంతవరకు మాతావు నుండి కొనిన వారల కీవిషయము తెలిసియున్నది. కొనిన వారొకసారి పరీక్షించిన నిజము తెలియగలదు. అట్లు చేయుటవలన కలితి కస్తూరిని గొని మోసపోవు. తులం 1-కి రూ. 80-0-0.

ఆదిపచ్చికాన లేక జున్ను

తులం 1 కి రూ. 3-4-0

గోరోజనము

తులం 1 కి రూ. 5-8-0

దంతచూరము

డబ్బీ 1-కి 0-2-0 12-కి రూ. 1-2-0.

పంటినొప్పులకు దివ్యాయుధము. సువాసనగలిగి ండును. ఈ దంతచూరముతో పండ్లుతోముట్ట వలన చిగుళ్లు గట్టిపడును. చిగుళ్ళమూడి రక్తము ప్రవించకుండును. నోటదుర్గంధము లేకయుండును పండ్లు ముత్యములవలె తెల్లగానుండును.

అమృతాంజనము డిపో, } 109, పోర్టుజంబాయి, }
5-7 తంబుకెట్టిపిది, మద్రాసు.

దైర్య వచము.

దైర్యమనగా ఆపదలయందు మనస్సు చలించకుండుట. ఇట్టిదైర్యము కలిగినవే మనుష్యుడే లోకమునై నను నుభయభూమియను. కామక్రోధాదులు మనస్సును బాధించునేకాని నుభయము గలుగజేయవు. వీనిని మాన్పుకొను టకు కలిగినసాధనము దైర్యమేకాని వేరొకాదు. ఏ మనుజునియందు ఉత్సాహము, సాహసము, దైర్యము, బుద్ధి, శక్తి, పరాక్రమము అను నీ యాటుపావునగుణములు కలవో వానికి దైవమును దోడుపడును. ఈ యాటుగుణ ములలో దైర్యము ప్రధానము. మనుజుడు ధరింపదగిన యన్ని కవచములను అస్త్రశస్త్రములచే భేదింపదగినది. ఈ దైర్యమునెడి కవచమే యస్త్రశస్త్రములకు ఆభేద్యము. ఈ దైర్యమును ప్రతిపాదించుటకై "అన్యత్రభీష్మతో గాంగోయాత్ అన్యత్రచ హనూమతః" అనెడి జితేంద్రియుడైన భీష్మునియొక్క చరిత్రము నతి నుభవతైలిన తెలిపి యున్నది. ఇది చిన్నగ్రంథము. వెల అణాలు ౦-౬-౦ మాత్రమే. తపాలాఖర్చులు ప్రత్యేకము.

కలయవారలు:-

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అన్ కంపెనీ,

ఆనందా ముద్రాలయము, బ్రాడ్వే, మదరాస్.

ఆయుర్వేదాశ్రమ గ్రంథమాల.

అర్కప్రకాశము.

సప్తమ గుచ్ఛము.

అ ర ఖు ల ను బోధించు చికిత్సా గ్రంథము.

ఇది అతిసులభమగు రీతిని ప్రతిమూలికనుండియు అర్ఖులుదీయు నుపాయములను ఆయర్ఖులచే లోగ సామాన్యమును, నివర్తింపజేయు పద్ధతులను, దెలుపు ముచి వైద్యగ్రంథము. ఇందు బోధితములైన అర్ఖులు సామాన్య వైద్యుడు గూడ కేయుటకు లెగియున్నది. ఇందు ఆయుర్వేద గ్రంథములయందు బేర్కొనబడిన మూలిక లే గాక యూనాని వైద్యమునకు సంబంధించిన మూలికలు గూడ గ్రహించబడి, ఆయుర్వేద పద్ధతులతో వాని గుణాదులు వివరింపబడినది.

ఆయుర్వేదజ్ఞులగు వారికిని, తదితరులగు కేవలనుభవముగల పల్లెటూరి వైద్యులకును గూడ నిది మిగుల నుపయుక్తముగ నుండునని తలచి, యాంధ్రులకు సహకారకనుండునటుల దీనికి సరళమగు నొక వ్యాఖ్యను గూడ వ్రాసి ప్రచురించినాడను.

ఇందలి విషయముల ప్రాధాన్యతచూచిన పిదప దెలియగలదు.

వెల రూ. 2-0-0.

1. మాధవనివాసము.	రూ. 2-0-0	6. వక్తీకర్మము.	రూ. 0-4-0
2. పథ్యాపద్యము.	" 1-0-0	7. ఆయుర్వేదచరిత్రము.	" 0-4-0
3. ఆయుర్వేదపరిభాష.	" 1-2-0	8. శ్లేషజ. కల్పము	" 1-0-0
4. అగస్త్యవైద్యము.	" 0-4-0	9. చరకసంహిత.	ఇది అచ్చునుండి 1915
5. శల్యశాస్త్రము.	" 0-4-0	10. సుశ్రుత సంహిత.	వర్ణనము మొదటి భాగమున వెలువడును.

పోస్టేజీ వేరుగా నియ్యవలయును.

ప్రాచీనః—
12, తంబు శెట్టి వీధి, వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యు. ఏ.వి.యస్. ఏ.యం.చి
156, బ్రాహ్మ్య. 55, ఆచార్యుల వీధి,
ఆయుర్వేదాశ్రమం - జి. టి. మదరాస్.

మాతాశ్వాత చందాచారులకు మాధవనివాసము తప్ప మిగత గ్రంథములన్నియు రూపాయకి నాలుగవారు తగ్గించి యియ్యబడును.

క్యాలండరు.

1915

క్యాలండరు.

* యుద్ధ విషయములను దెలుపుచు చిత్రముగ నుండును. *

కాగితముల ఇబ్బందివలన కొద్దిప్రతులుమాత్రమే ముద్రింపఁబడుచున్నవి.

అచ్చుకాంక్షనం దిపోవారి మాడుకూర్చుముల చుండులను గొనన వారలకు చిత్తము.

ఇతరులకు వి. పి. సహా 0-3-0. 10-కి వి. పి. సహా 1-8-0.

వెంటనే దరఖాస్తులు పంపుకొనవలయును.

అమతౌంజనము

అన్ని నొప్పులకు సిద్ధౌషధము. *

చక్కని దబ్బీతో సహా సీసా 1-కి 0-8-0 డజను 1-కి రూ. 5-4-0

మోహిని తైలం

తామరతైలం

పండ్లపాడి

5 తులముల మానెగల
సీసా 1-కి 0-12-0

వెల దబ్బీ 1-కి 0-6-0
డజను 1-కి 3-8-0

దబ్బీ 1-కి 0-2-0
డజను 1-కి 1-2-0

పి. పి. ఖమ్మం ప్రత్యేకము. అన్ని వోట్ల విక్రయింపఁబడును. మంగుళా తిలగు ఉచితముగ పంపబడును.

* అమృతౌంజనము డి పో,

10, ప్రేరిరోడ్డు, పోర్టు, బొంబాయి. వె. 6-7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

* అమృతౌంజనము ప్రాచ్య దేశ మూలికల సంపుటిచే హిందూ దేశమునందు సిద్ధముచేయబడిన లోక ప్రఖ్యాతిమైననుండు. ఇప్పు డిప్పుడు తయారగుచున్న కొత్తముందుగాను. పదియేడేడ్లుగా దేశమునండుంతులను వాడుకలో నుండి మెప్పును బొందిన దివ్యామృతము. చర్మముపైన రాచిన లోపలికి వ్యాపించి లోపలి నొప్పులు సలుతము గొగలవు. శ్రుతివారము వేలకు వేలు విక్రయము.

తామర తైలము

నీకు తామరబాధగలదా ?

తామర ఒకవిధమైన పురుగులవలన చర్మము మీదగాని, వెండ్రుకలలోగాని, లోచర్మములోగాని, గోళ్లలోగాని బుట్టవచ్చును. పురుగులలోని భేదములబట్టి తామరలోను 2, 3 భేదములు గలవు.

తీట, దురద, ఏనుగుగజ్జ మొదలగువానికి మంచి. మందు. అనేక సంవత్సరములు, మాసములు బాధ పడినవారు దీనివలన తత్క్షణమే సుఖమును పొందిరి. వేలకు వేలు డబ్బాలు విక్రయము. వెల 1-కి 0-6-0 అమృతౌంజనం డి పో, 6 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

నర్వ డి పన్.

ధాతుపుష్టిమందు లన్నిటికి తల్లి.

ఇది శరీరములో ఒక వనమాతృ. ఇది శరీరములోని అతిరహస్యపు శక్తివర్ణము. దీని ప్రభావము కనుగొనవలయునన్న రాత్రి తరుండవోపు సమయమున శుద్ధ్యులైన కొన్ని నిమిషములలో దాని ప్రభావము కనబడును. నర్వంక శక్తియు పోగొట్టుటకు ఇంతకు మించినది లేదు. జన్మించితి దుర్బలయోగముచేత మూత్రదా రంబులకు సంధింపజే అనేకవ్యాధులను పోగొట్టుటలో రాజునందీది. రక్తమును క్షుధ్రవరచి గరములకు వటుక్కిము కేవలమునకు బలమును కాంతియు నిచ్చును. 20 విధములగు ఉపాయములను మొదలంక కాశనము చేయుటలో శుభవిధంబి. "నర్వ డి పన్" ఇది శ్రీమతి, పురుషులు, బాలురు వృద్ధులు అందఱును సుకరమొ గించవచ్చును. ఇది పుయ్యకొనినయెడల వృద్ధాప్యము నశించి మిగుల బలమును ఆయుర్వృద్ధియు కలుగును.

వెల డిన్సు 1-కి 2-0-0; పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.

ప్రాసెసర్ జి. యస్. నాయుడు,
(13-5-14) కలియుగబీమ,
16, కృష్ణపు మొదలివీధి, తిరువల్లి క్లె. పి, మదరాసు.

శ్రీకాళహస్తిమాహాత్మ్యము.

రెండవకూర్పు.

"సుతిమతిమైన యాంధ్రకవి భూర్జుటి పల్లెల కల్లు గల్గెనీ, యతులిత మాధురీ సుహిమ" యని శ్రీకృష్ణదేవరాయ లచే క్లాఫింపఁ బడినది. ఇప్పుడు రెండవకూర్పు చక్క-గ నుగ 3000 పెద్దయతులములతో ఆంధ్రవాల్మీకి రామాయణమును ముగియించియు జాటకమువలె ముద్రింపఁ బడినది. ఆంధ్ర వాల్మీకి రామాయణము కృత్రిక ర్థలగు బ్ర. శ్రీ. వావిలికొలను ముచ్చరావుగారు వ్రాసిన టీకతోను దీనికి కేర్పఁబడినది. ఇందు శ్రీ కాళహస్తికృష్ణనిపటుము గలదు.

దగము కాలికో వెల 1-0-00 పూర్తికాలికో 1-4-0

అటు ప్రతులొక్కసారి కొనువారికి 1-0-00 కు 0-4-0 ౫ పంతున ప్రోసివేతుము. వలసినవారు.

శ్రీరామజయమందిరము.

తిరువల్లి క్లె. పి, మదరాసు అని వ్రాయవలయును.

నూతన రోమసంహరి.

బే గం సా హి షా వ్.

ఈనూతన రోమ సంహరి ఒకతూరి ఉపయోగించుట వలన దేహమందలి యే భాగమునయుండు రోమ మును చెడుపులేక శుద్ధము గాను యెటువంటి మచ్చలులేకయును బాధలేక యును నివర్తింపును. చర్మముయొక్క స్వభావమైన రంగును కాంతిని పోగొట్టక చేయు (సాప్) ఇది ఒకటి.

వెల 3 బిల్లుల పెట్టె 1కి రూ 1-0-00. పి. ఖమ్మం 4 అణాలు 3 పెట్టెలు రు. 2-10-00 తపాలాకర్పు 0-6-00

వలయువారు:-ఆర్. వి. పండిట్ అందు కంపెనీ

నెం 6 బందరువీధి మదరాసు.

వాతావరణ నితి

1914 సం॥ డిసెంబరు 2వ తేది

Table with 5 columns: వాతావరణము, ఉష్ణోగ్రత, తేలికపాటు, తేలికపాటు, తేలికపాటు. Rows include various weather conditions and measurements.

దీప్తవర్షముయొక్క ఉత్తరభాగమున వాయుభారము కొద్దిగా హెచ్చి, దక్షిణభాగమున కొద్దిగ తగ్గినది. మైసూరిలోను కర్నాటకములోను, మధ్యమొడ్డుపరిమార్ము చాలవరకు తగ్గినది.

ఆర్. ఎల్. ఎల్. జోన్స్, వాతావరణకాశ్రయము.

సానిక వార్తలు.

కాలమాననూనాస్థితి:—క్రిందటి నెల 30వ తేదీని అధికోష్ణస్థితి 81 డిగ్రీలు అధికమోష్ణస్థితి 76 డిగ్రీలు.

దీప్తముల నేత:—కేటిసాయంకాలము 6-9 గంటలకు దీప్తములు వెలిగింప వలయును.

రాత్రు పోకలు:—మొన్న సాయంకాలము వేంకటగిరి కుమార్ రాజాగారు ఏలూరునకును, కప్తాను ప్లమ్మగురూరు వాల్మీకిగారు, మైసూరును జమిందారుగారు వెజవాడకును వెళ్లెరి.

వచ్చుచున్న పోకల, చిత్రావిద్యాలయ సంఘము:—ఈనెల 4వ తేది శుక్రవారమునాడు సాయంకాలము 4.15 గంటలకు "అల్పసంఖ్యాకముగు బాలికాని వివారము" అను విషయమును గూర్చి యాభ్యుదయించుచును.

పెన్సికా లేట, రాయపేట:—ఈ కళా కాలకు సంబంధించిన విద్యార్థి వసతిగృహమును, దాని యజమానుడుండుటకు మరియొక గృహమును కట్టు నిమిత్తము ప్రభుత్వము వారి యొద్దల చించివేసెను. రూ. 29,000 ల నుండి రు. 33,293 లకు హెచ్చింపబడినది.

అంగ్లవిషయకోపన్యాసములు:—మత్స్యల పేట హైస్కూలు లిటరరీ అసోసియేషనువారి యజమాన్యముక్రింద చిత్రపట ప్రదర్శన పూర్వకముగా దావ్తరు యం. గామరావు గారి గృహమునకు యేర్పాట్లయ్యెను. అందుకు నొసరాదను. వారిలో మొదటి యజమాన్యము మానవ శక్తి చమునుగూర్చి యుయ్య: బహుమతి. ఆది నేడు సాయంకాలము పూర్వోక్తపాఠశాలా మందిరమున 6 గంటల కారంభించబడును.

పాల్లె చెరువునకు వినోదయాత్ర:—మత్స్యల పేట హైస్కూలు హెడ్ మాస్టరుగు నుగు రసిప్రెంటును కలసి హైస్కూలు డిపార్టుమెంటుకు చేరవ జెబ్బడిమంచి విద్యార్థులను తీసికొని కడపనగరానికివారము పాల్లె చెరువునకు విన్వోదార్థమువెళ్లెరి. కాలమానస్థితి మిక్కిలి యనుకూలముగ నుండుటచేత వారివినోద యాత్ర బహుప్రదముగ జరిగినది. వారిందరును సంతోషముగ కాలక్షేపముచేసి సాయంకాలమున కిండ్లు చేరిరి.

క్రి. యోగి శ్రీనివాసస్వామిగారు:—పి టిటి కల చిత్తూరుజిల్లాలో పూతలపల్లి, తిగిగొండ, వావిలిపాడు, ఈ గ్రామములకు వెళ్లి, యాయావోటి ప్రజలచే సుస్వాగతాది మర్యాదలతోగూడిన సభ్యుల నంది, వేలొలగములందు వేదాంతము, యోగము, జానము, శ్రీవిద్య, సుఖము, నీతి, మాన్యగుడియములను గురించి ప్రసంగములు సలిపి, యాయా సభ్యులలోని పురుషులను, శ్రీలక్ష్మి ఆనందమునం దొలవాడతే నిది; తిగిగొండలో నొక శ్రీ సమాజమును స్థాపించిరి. ఇంతకు పూర్వము స్థాపించబడిన సభ యొకటి చక్కని యభివృద్ధి దశలో నున్నది.

క్రొత్త సిటిపాటుదల కట్టడములు:—కీల్వా కములోని యీ కట్టడములను శాశ్వతముగ నభివృద్ధిచేయును సభ్యులును కోరగా మదరాసు గవర్నరు శ్రీ వెంట్రాండు ప్రభువుగా రంగీకరించిరి. ఈ యారంభోత్సవము డిసెంబరు నెల 17వ తేది మధ్యాహ్నము జరిగెను. ఆ వేడుకను చూడఁ గోరువారు ప్రవేశాధికారి మొసంగు చీట్లనిమిత్తము కార్పొరేషన్ స్పెషల్ ఇంజనీరు జె. డెలిల్వా, మాండ్రిగాజి దర భాస్తు వెల్తుకొన వలయును. టిక్కెట్ల సంఖ్య నిర్ణీతము గనుక వెంటనే దరభాస్తు వెట్టి కొనవలయును.

దాక్షిణాత్య మొందవసంఘము:—ఈసంఘముయొక్క శరదృతు సమావేశము డిసెంబరునెల 5 వ తేది వారంభమగును; 6,12,19 తేదీలలో సభలుజరుగును. ప్రయుతులు మైసూరు పరిశ్రామిక వర్తకకాభాధికారి ఏ చాట్లెక్, పి. బి. ఇ. గారును, మదరాసు పరిశ్రామిక కాభాధికారి జి. టి. బి. బ్రెస్కె గారును, విశ్వవిద్యాలయము వారి హిందూ దేశచరిత్రోపాధ్యాయుడు ఎస్. కృష్ణస్వామి అయ్యంగార్, ఎమ్. ఏ. ఎమ్. ఆర్. ఏ. ఎస్. గారును, రాజధాని కళా కాలలో సహాయ చరిత్రోపాధ్యాయుడు పి. రంగాచారి యార్, ఎమ్. ఏ. గారును, విశ్వవిద్యాలయ పాఠకుడు ఏ. అమృతరావు, ఎమ్. ఏ. గారును, పి. గోపాలమిశన్ గారును, తదితరులను వివిధ విషయములనుగూర్చి యుపదేశించెదరు.

రాజధాని కళాశాల, వేదాంతశాఖ:—కడపన శనివారము సాయంకాలము తిత్వకాశ్రోపాధ్యాయుడు తన సహోపాధ్యాయులతోను విద్యార్థులతోను కలసి మెలసి కాలక్షేపము చేసెను. కళాశాలకు సంబంధించి తత్వ శ్రు సంఘమును స్థాపించు విషయము నాలోచించుటకై యీ సాంఘిక సమావేశము సంఘటింపఁ బడెను. కాశ్రుమండెల్ల నుత్తరేశ్వరుని సుగు వేదాంతశాస్త్రము నెడ నెక్కువ హృదయమును చూపవలయునని హెచ్చరించుచు తత్వకాశ్రోపాధ్యాయుడు విద్యార్థులకు హితోపదేశ పూర్వకముగ నుపదేశించెను; తిత్వకాశ్రు సంఘస్థాపకమును మనస్ఫూర్తిగా మోదించవలసినది వారినందఱు నడిచెను. వారందఱును ఆ ప్రతిపాదనమును హితోపదేశమును శ్రావ్యపూర్వకముగ గ్రహించిరి.

నైదాపేట యన్నదాన సమాజము:—ఈ సమాజముయొక్క మొదటి ప్రతిసాంత్సరికోత్సవము కడపనగరాని వారమునాడు సమాజమందిరమున జరిగెను. తెల్లవారు సరికి పేదవారిగుంపులకుఁగూడెరి. సమాజాధిపతి పి. ఎస్. మతుస్వామి నాయుడు, బి. ఏ. గారి యాచూహ్యముక్రింద యథా

ప్రకారము 11 గంటలకు వారికందఱును శ్రీ విశ్వముగ నన్న సామము లాసంగఁబడెను. సాయంకాలము సమాజాధిపతి గారి యగ్రాసనాధిపత్యము క్రింద నొక బహిరంగసభ జరిగెను. ఎస్. సచ్చిదానందము కిల్ల, బి. ఏ. ఎల్. టి. గారు రాన భ్యమును గుఱించియొక్కొక్క విద్యార్థులందఱు పరమహంసగా రన్నదానమును గుఱించియు ప్రసంగించిరి. ఎస్. లక్ష్మణ అయ్యర్, బి. ఏ. ఎల్. టి. గార్లుగ్రాసనాధిపతిగారికిని ఉపన్యాసకులకును కృతజ్ఞతా పూర్వకమైన యభివాదములను సమర్పించుటతో సభ 6½ గంటలకు ముగిసెను. ఆదివరకర్త జయప్రదముగ జరిగినందుకు సమాజమువారిని కొనియాడెదగును.

పరిశ్రామిక విద్యాసంఘము.

పరిశ్రామిక కాభాధికారి కార్యాలయమున శుక్రవారము నాడుదయమున నీసభ సమావేశమైంది. బ్రెస్కె గారు గ్రాసనాధిపత్యమును వహించిరి. పి. ల్యూగరాయ చెట్టిగారును. హెచ్. పి. భూగారు హెచ్. బి. పియర్సుగారును. ఇ. జె. హక్కిన్సు గారును ఏ. జె. లీచిగారును. నాబెలగారును నామెనుగారును. దబ్బాస్, హెచ్. కేమ్సుగారును, ఆర్. బ్రౌన్ అర్చుగా రును పి. బి. సింప్సన్ గారును, రిచర్డు. హెచ్. గారును. డి. మార్కెడమగారును సభకువచ్చియుండిరి. స్వల్పముగ సభ్యులు చర్చించి యాదిగన తీర్మానముల నొనరించిరి.

1. పరిశ్రామిక కాభాధికారిగారి మానవసభకారము పరిశ్రామికవిద్యు రెండుభాగము లొనర్చుట కీసంఘమువారు తీర్మానించిరి. అభ్యాయులలో నొకటి కాశ్రుభాగముగను రెండవది కర్మభాగముగనుండుటకు, పరిశ్రామిక విద్యాధివృద్ధికి కాభాధికారిగారి మానవసభామోదించుటతీర్మానింపబడినది.

2. జైరక్తగారు బొంతాయిలోని వికీయో కెక్సి కలు యినిస్టిట్యూటునకేగి ప్రాసిసిబోర్డును చదివి ఈరాజధానిలో లేనిపరిశ్రమల నభ్యసించుటకు రాజధానిని విడిచి జైరక్త లనినవారి కుపకారవేతనము లాసంగుటకు తీర్మానింపబడినది.

3. పరిశ్రామికవిద్య నేర్పటయం దుపయోగపరచుచునున్న పరికరములనుగూర్చి మేమేమియును ప్రామాణ్యముగాని పరీక్షలుమాత్రము వానిలో నుత్తీర్ణులగువారు పనిచేయుటకు సమర్థులగు వారుగానుండువట్లుండవలెను. ఇవివరకు జరుచున్న పరీక్షల ఫలితము లెల్లువట్లుకడపను. జరిగియు వారు గూడ పరిశ్రమలయములలో పనిచేయుచున్నవారుగా నుండవలెనని తీర్మానింపబడినది.

4. పరివార్దన నియమించ వారి ప్రతినిధులను డియి రక్తరు గారును కలిసి యొక సంఘముగ నేర్పడదగుననియును పరీక్షకుల నిర్ణయ సభిహాసంఘమువలన కొనంగవలయునని తీర్మానింపబడినది.

5. ప్రస్తుతమున్న విద్యార్థులపనులచేయదగిన సామర్థ్య మొసంగలేదు గాన ప్రత్యేకబోధనా సౌకర్యము లేర్పరచవలె ననియును చెన్నపురి వ్యాపారపాఠశాలలలో అతుకుట మరలు కోయుట, కమ్మరము, పోతపోయుట,నడ్రపు,మార్పుట్ట,సీసపు పనులు, సారికుధ్యము, ఇటుకలుచేయుట, బాపిపని, ఎలక్ట్రి సిటీపనులు, మోటారుబండ్లపనులు, మోటారుబండ్లనుబోలుట, నేతచేయుట, రంగులుచేయుట, లోహపుష్పములు, లోహములుకరగుట మొదలగుపనులలో ప్రత్యేకబోధన సమపాదములు చేయువడవలెనని తీర్మానింపబడినది.

6. ఇట్టిప్రత్యేక విషయముల నందరు నేర్చుకొనుటకు నిలగువట్లు వీరిని సాయంకాలముందు నేర్పుట కేర్పాటు చేయవలయును. దీనిని కేవలము ప్రాశస్త్యమైతల నవలంబింప గోరువారిని అభ్యాసకులుగనున్న వారికిమాత్రమే నేర్పువలెనని చిత్రలేఖనవివిధవిషయములు గూడనేర్పవలెనని తీర్మానింప బడినది.

7. ఇంజనీరింగు సంబంధముగ విషయములను బోధించుటకు చాకలపేటలోఁ గ్లబ్ మే బాగుగానున్నదిగాని తిక్కిన విషయముల నేర్పుటకు పూనమల్లిగోడ్డులో జైరక్తగారికార్య సామనకు ప్రక్కను మరియొకకాభ నేర్పరుప్రయత్నింపవలెనని తీర్మానింపబడినది.

8. అభ్యాసకులకు ధనసహాయము కూడ దనియును, ఇయ్యదగిన వారిని తోచినవారి కుపకారవేతనము లాసంగుటయే సమంజసమనియును తీర్మానింప బడినది.

9. ఈసభకాలకు భోజనవాసగృహ మనవసరమని తీర్మానింప బడినది.

10. బోధింపబడవలసిన విషయములలో వ్యాపారానుభవముగలవారే బోధించుట యావశ్యకమనియునుగాన ధనము చేకూరినవో ప్రత్యేకముగ నేర్పించుచేసి వ్యాపారములుచేయు వారికి కొంతకాలము ప్రతిదినమును బోధించుచుండు కట్టే గుర్తువచ్చు ననియును పాఠశాలసిబ్బందిని కిలగునంతవరకు తగ్గింపవలెననియును సాధారణవాద్యయ ప్రకృతిశాస్త్ర విషయములనుతప్ప రితరవిషయములను బోధించువారికి కాశ్శితి ముగ నియమించుట యనవసరమనియును తీర్మానింపబడినది.

11. మంజిరము పూర్తియగునంత కాల నాలగ్యముగ ననియునుగాన ప్రస్తుతముప్రయత్నించే పరిశ్రామికబోధ దగుననియును విద్యారణచేయబడిన ప్రదేశములలో విజయమునొకటకు సంధియుగాన కాశ్యకములను నేర్పాలము న్నవరిముగి నొనర్పవలయు ననియును తీర్మానింపబడినది.

సామాజ్య సహకార సంఘము.

చెన్నైపురి సమావేశము.

ఈసభ మరల సంబంధము 28-వ తేదీ శనివారము నాడు వెంటుబాళ్ళ కొంటలో పగలు 11 గంటలకు సమావేశమైనది. సర్. ఇ. డి. మెక్కాగనుగా రధ్యక్షులుగా నుండిరి.

కొడగులో పరపతి సంఘములకు రిజిస్ట్రేరుగా నున్న గస్తావా పాల్గొనుగారు మొదటి సాక్ష్యమిచ్చిరి.

అధ్యక్షులకు సమాధానము

కొడగులో సంఘములను నేనే తనికీ చేయుచుందును. నాకు తాతేదారు లెవ్వరును లేరు. సహకార సంఘమునకు కాఖగా కనువుల భీమాసంఘ మొకటి ఏర్పరచబడి యున్నది.

కొ॥ శామల్లానుగారికి సమాధానము.

సంఘములలో నున్న సామ్యతోనే సభ్యులకు వారు బదుల్యియ్య జాలుదురు గాన కొడగులో ప్రధానబాంకి ఆవసరము లేదు.

ఎ॥ ఇ॥ ఇంగ్లీషుగారికి సమాధానము

సంఘములలో జాతి మత భేదములకు పాటింపకుండ నందరిని సభ్యులనుగా చేర్చుకొనబడుచున్నది. ఇప్పుడు క్రొత్త సంఘములకు దరఖాస్తు లేనియును నిలువలేవు. 1911లో కడపటి సంఘము రిజిస్ట్రేచేయబడినది. ప్రస్తుతమున్న సంఘములో క్రమ క్రమముగ సభ్యు లధికమగుచున్నారు. చిన్న చిన్న సంఘముల నేర్పరచి పనిచేయుచుటకు వానిని నడిపింప జాలినట్టియు నమృదగినట్టియు సమర్థులు దొరకమిచే సాధ్యమైనది గాదు.

యస్. యస్. లియలుగారికి సమాధానము.

ఆయా సంఘముల కవసరముగు మూలధనము సమకూర్చుకొనుటకు డిబెంచరు పత్రము లొసంగబడినవి. ఈపత్రములమీద సామ్య సమకూర్చుకొనుట కేమియును కష్టమగుపడలేదు.

అజమారాలిగారికి సమాధానము.

నేనుపట్టాల్లావారిలో స్వయముగామాట్లాడియున్నాను. సహకార సంఘములవలన కలుగు లాభములను ప్రజలు గ్రహించియున్నారు. కనువుభీమా జర్మనల పద్ధతి ననుసరించి చేయబడుచున్నది.

నెల్లూరు కలక్టరుగారగు దివానుబహదూరు ఆర్. రామచంద్రరావుగారు పిమ్మట సాక్ష్యమొసంగిరి.

అధ్యక్షులకు సమాధానము.

చెన్నైపురిలోని ప్రధానబాంకిలేకున్నచో సహకారోద్యమమింకెవర కభివృద్ధి నొందజాలదు. కొన్ని సంవత్సరములు పోయినపిమ్మట నీప్రధానబాంకిసానున ఫెడరలుబాంకి ఏర్పడవలసియుండునని తలంచెదను. చిట్కొనుచుముందు ప్రధానబాంకులకు దొరతనమువారు సహాయముచేయుటమంచిది గాదు. ముఖ్యముగా చెన్నైరాజధాని కది తగదు. ప్రభుత్వోద్యోగుల తనికీ యొకసారిచేయించి ఫలితమును కనుంగొనవలెను. ఈసంఘములలో దివాలాలు వచ్చినయెడల చాలమంది బీదవాండ్రకు వారినకులు కుడిచిపెట్టుకొని పోవునుగాన ప్రభుత్వోద్యోగుల తనికీ యవసరము. ఈసంఘములయొక్క ఆభివృద్ధికలక్టరులు వీరియెడల మాపించుకొనవలె నాధారపడియుండగూడదు. నాకుతెలిసినవరకు కలక్టరుల కెక్కుకొని నీయుద్యమము తెలిసినట్లును వారిలో నెవరుగాని విశేష శ్రద్ధపుచ్చుకొనుచున్నట్లును తోచదు. నేను ఆధికారిత్వా శ్రద్ధపుచ్చుకొనుచున్నాను. కలక్టరుల సంబంధము లాభకారిగాదు. కలక్టరులు సభలకువచ్చుట నిష్ప్రయోజనము. ఒక కలక్టరు శ్రద్ధపుచ్చుకొనినను గూడతనికీ బదిలీకాగనే ఆతని తాతేదారు లందరునుగూడ సంఘవిషయముల నున్నేక్షించెదరు. ఈసభలలోనికి కలక్టరులు వచ్చినచోనివిగూడ జిల్లా బోర్డుసభల స్థితికివచ్చి సభ్యులందరునుగూడ కలక్టరుల చెప్పిననట్లులే తలయుచువారగుచు.

కొ॥ యస్. శామల్లానుగారికి సమాధానము.

హిందూస్థానమున కంతటికినొక ప్రధానబాంకి నేర్పరచినచో ధనసహాయము చేయుటలేవమరియొక ప్రయోజనమేమియును కలుగజాలదు. సహకారసంఘ విషయముల యందు రివిన్యూబోర్డువారి కుత్సాహముండ నావశ్యకములేదు గాన రిజిస్ట్రేరులకు స్వయముగా దొరతనమువారికే యుత్తరవాడులుగానుండుట యుక్తము.

ఎ. వి. ఇంగ్లీషుగారికి సమాధానము.

ఈసంఘోపదేశకభారము వహించిన వారంగీకరించినచో సంఘములలోని సభ్యులు సంఘములసూత్రములను గ్రహింపగలిగిన కొలదిని మూలధనమధిగము చేయువలెనని యును గ్రహింపజాలకున్నంత కాలమును తక్కువగుచుండునని యుననియును నేనభిప్రాయపడుచున్నాను. రిజిస్ట్రేరుల కుపమాత్రములవలన నొసంగబడిన యధికారము మారగూడదుగాని వారివిషయమును నిర్ధారణచేయ నర్హులుగారు.

యస్. యస్. లియలుగారికి సమాధానము.

అప్పటికితిగతుల కుపయోక్తముగ నుండునట్లు ప్రధానబాంకి రిజిస్ట్రేరుగారి నూచన ననుసరించి ఏర్పరుపబడినది. కాని ప్రస్తుతము దాని నెత్తివేసి ఫెడరలు బాంకి నేర్పరుపదగును.

అజమారాలిగారికి సమాధానము

సర్వభారత ప్రధానబాంకి ప్రజలబాంకి యైనను గూడనందులొ దొరతనము కెట్టి సంబంధమును లేదను నభిప్రాయము ప్రజలకు కలుగ చేయుట సాధ్యముకాదు. కాన దొరతనమువారే ప్రజల డబ్బులాగుటకు వడ్డీ వ్యాపారమును గూడ నారంభించిరిని ప్రజలభిప్రాయపడుదురు. మరియు ప్రస్తుతమున్న ప్రధానబాంకులకు సాధ్యముగానట్టియు సర్వభారత బాంకి చేయదగినట్టియు ప్రత్యేక కార్యము లెవ్వియును కనబడవు. అటుపిమ్మట సంఘమువారు ఫలాహారమునకు లేచిరి.

మరల సమావేశమైన పిమ్మట జే. పి. బెడ్డెగారి సాక్ష్యము పుచ్చుకొనబడినది.

అధ్యక్షులకు సమాధానము.

ప్రత్యేకముగ ప్రజలవలననే ఏర్పరుపబడిన సంఘములకు రావలసిన బాకీలను ప్రభుత్వోద్యోగులేల వసూలుచేయవలయునో నేనుహింపజాల కున్నాను. ఈబాకీలు రివిన్యూకోర్టులద్వారా వసూలుచేయబడుగూడదు. కలక్టరు లీయుద్యమము విషయమై సదభిప్రాయంలై యుండుటలేదు నెక్కుడు జోక్యము కలిగించుకొనరాదు. అన్వేషింతు కలక్టరులకు ప్రారంభముం దీపహవాకారోద్యమమును గూడ బోధించినచో వారు కలక్టరులగు సభకు వారు దానిని చాగుగా గమనింపగలుగుదురు. పరిష్కారములలో దీనినిగూడ నొకభాగముగా నుంచుట యుక్తము.

కొ॥ శామల్లానుగారికి సమాధానము.

నేలముజిల్లాలో ఋణపడినవారెందరు గలరో నేను పుష్టముగ చెప్పజాలనుగాని చాలమందికలర్ని మాత్రము చెప్పగలను. సాంకేతికసంఘములే యచట నవసరమగు బదుల్యియ్యగలవు గాన చెన్నైపురిలోని ప్రధానబాంకి పోనవసరములేదు.

ఎ. ఇ. ఇంగ్లీషుగారికి సమాధానము.

గ్రామాధికారిసంఘములో సభ్యుడైన గ్రామస్థులకువిశ్వాసముకలుగనని సహకారకార్యోద్యోగులు కోరుచున్నారగాని అటుల గ్రామాధికారులను సభ్యులనొనర్చినచో గ్రామాధికారులు గ్రామస్థులను నిర్బంధము చేయుచున్నారనియు కలక్టరులు వారల ననువుల నుంచకలయుననియును మరల పిటిషనులు రాగలవు.

పిమ్మట మదరాసుబాంకి యుద్యోగియగు మెక్కాగారి సాక్ష్యము పుచ్చుకొనబడినది. చెన్నైపురిలోని జిల్లాలలోను బాంకుల లెక్కలను తనికీచేయుట అప్పలిచ్చుట వానిని వసూలుచేయుట మున్నగు విషయముల నాయన వివరించిరి. మేము చిన్న చిన్నలెక్కలకు బదులీచ్చుటలేదు గాని మోతు బరులకీచ్చెదము. వారు చిన్నలెక్కల కిచ్చుచుండుదు. చెన్నైపురిలోని సహకారసంఘ ప్రధానబాంకి మదరాసు బాంకివారు రీ లెక్కలవరకును బాలియ్యటకు మిలివీర్చరచివారు గాన నటులే జిల్లాసహకారబాంకులకుకూడబద్ధిచ్చుట కావేలవలయుండదు. సహకారపద్ధతి మీదనే ధాన్యపు మలకులకు ప్రతిభురలకునుగూడ మదరాసు బాంకివారు బదులీచ్చుచున్నారు.

అజమారాలిగారికి సమాధానము.

నగదు నిక్కచ్చిగానున్ననుగూడ ననుకొన్న ప్రకారము మదరాసుబాంకివారు పరపతి సంఘప్రధానబాంకి వారికి బదులీచ్చుట కావేలవలయు లేదు. రీ లెక్కల కన్నను హెచ్చుముత్తమువారు కావలసినవివో మరలక్రొత్తకొనునామానుగూర్చి ఆలోచించవలసి యుండును.

సహకార సంఘములసహాయ రిజిస్ట్రేరుగారు ఎ. వేదాచలయ్యగారు సంఘపుత్తాంతములయందు వివరించిరి.

ఎ. ఇ. ఇంగ్లీషుగారికి సమాధానము.

సాధారణముగా సభ్యులొసగు మొత్తములలో 100కి 25-30 వంతున బదుల్యియ్య బడుచున్నప్పుడు సంఘములను నమోదుచేయుచుండును. పునములు సంఘములను నమోదుచేయగలవవ్వడు ప్రత్యేక విధాన మవలంబింప బడినది. దీంతోచెన్నైపురి విచారణ ముగిసినది.

శ్రీగవర్నరుగారి పర్యటనము.

నెల్లూరు జయిలు.

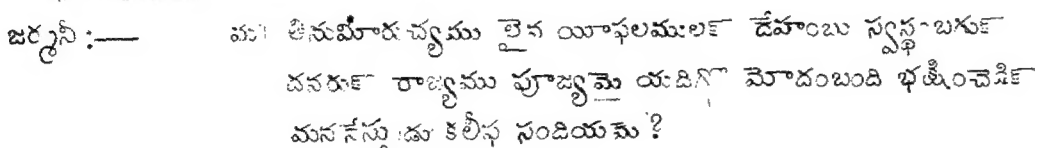
రాజమహేంద్రవరము డిశంబరు 1:— శ్రీగవర్నరు మన 7-30 గంటలకు శ్రీనారాయణరాజమహేంద్రవరము నెల్లూరు జయిలునకు వెళ్లిరి. కలక్టరుగారును జడ్జిగారును పోలీసు సూపరింటెండెంటుగారును శ్రీవారితోగూడనుండిరి. నెల్లూరు జయిలు నూపరింటెండెంటు ఆర్. డబ్ల్యూ. బెన్ద్రుగారు శ్రీవారికి స్వాగతమొసంగిరి. జయిలరు స్టేషిగారి యాధిపత్యము క్రింద జయిలు వార్డులు శ్రీవారి కాయపరసమర్పణము గావించిరి. ఈజయిలులో జగ్గయ్యదీలు కళనకత్తులు వేయబడినవారు. నీలిలు ఖయిదీలు విచారణలోనున్న వారునుగూడ గలరు. ఈకడపటి తెగవారికి ప్రత్యేకస్థలములేదు. 15 రోజులు వారిని ప్రత్యేక స్థలమునందుంచి తీరరస్థిని పరీక్షించుచు పిమ్మట లోపలి ఖయిదుకొట్టలోనుంచెదరు. ఇచట చేయబడు చేతిపనులలో వడ్రము, కమ్మగము, తివాసులనేర, ఖయిదీలకు కావలసిన దుస్తుల కుట్టు పని, చ ము రు తి యు ట ము న్న గు పనులు ముఖ్యమయినవిగా నున్నవి. తయారు చేయబడు వస్తువుల నమోనాలు మార్చబడి యున్నవి. వానిలో తివాసులు చాల నాణ్యముగా కలబడినవి. 1887 మొదలు మరణములు చాలవరకు తగ్గినవి. గత సం॥ము 12 గురు మాత్రము చచ్చిరి. 1913 లో తిండిఖర్చు సాలుకు తలకు రూ 81 లు అయినది. అన్నిభాగములను పాకకాలనగూడ శ్రీ వారు చూచిరి. పాకకాలలో శైలిలకు వంటచేయబడు చుండెను. పాత దోషములుగాక ఏదోపారపాటువలన మొదటిసారి చెరసాలకు వచ్చినవారికి విద్య నేర్పబడు స్థలమున శ్రీవారు చాల నేపు నిలిచిరి. శిక్షలనువ్రాయ రిజిస్టరునుగూడ బాగుగ పరిశోధించిరి. ఒకటిలో నొకరు పోట్లాడుట, చేయవలసినంత పని చేయకపోవుట, నిషేధవస్తువులను చెంతనుంచుకొనుట మున్నగు నేరములకు వారికి శిక్షలు విధింపబడినట్లు గ్రంథమున వ్రాయబడి యున్నది. అప్పటికి చెరసాలలో 1071 మంది గలరు. వారిలో 15 మంది నీలిలు ఖయిదీలు (ఋణములు తీర్చలేని వారు) ఈ చెరసాల చుట్టును శిశు ప్రదేశము గలదు. ఇది యంతయును దీనికి చేరవడిగనే యున్నది. దానిలో కొంత కాయగూరల తోటగను మరికొంత సాగుబడిగను యున్నది. ఇది వర కిచట వారోగ్యము చాల తక్కువ యనియు చాల తెక్కున యనియును తలంపబడు చుండెను. 1880 లో నెక్కువమంది నలిజ్వరములవలన చచ్చిరి. 1887 లో మరల నెక్కువమంది యుబ్బు బాధ్యముల వలన చచ్చిరి. నీకుడు చెన్నైపురి జైలులో 40 మంది చచ్చిరి. రాజమండ్రిలో 12 రు మాత్రమే చచ్చిరి గాన నచటనే ఆరోగ్యము హెచ్చుగా నున్నట్లు చెప్పదలకు.

జైద్యకాల

పిమ్మట శ్రీవారు డిస్కాలకు వెళ్లి యచట నన్ని విషయములను చూచిరి. క్రొత్తగాకట్టబడిన కేంద్రవిశ్వాస్థానమును గూడ చూచిరి. ఈ జైద్యకాలా భవనము 1860 లోకట్టబడినది. ఆ స్థలము వెనుకటి రాజమండ్రి నవాబుగారి వంశీకులొసంగిరి.

ధనిశేక్వరము ఆనకట్ట

మధ్యాహ్నము 4-30 గంటలకు విష్ణోయ్ స్త్రీములాంచిమీద ఆనకట్టను చూచుటకు శ్రీవారు వెళ్లిరి. అచట యింజనీరింగు యుద్యోగులు మితాహరవిందు నేర్పుటచేసిరి. ఈ ఆనకట్ట 1847 లో నాలోచింపబడినది. మేజరుకాటనుగారు దీని యుపయోగమునపుడు గ్రహించిరి. నిరర్థకముగ సముద్రమునకు పోవుచున్న గోదావరి నీటిని పంటల కుపయోగపడునట్లుచేయ ప్రయత్నించిరి. కొన్ని సంవత్సరములు శ్రమపడిన పిమ్మట నీ యానకట్ట నిర్మమైనది. దీని ఫలితముగ 80,00,000 యకరముల భూమి సాగుచేయబడుచున్నది. దీనికొరకు, దొరతనమువారు 10,47,500 రూపాయలు వ్యయముచేయవలసి వచ్చినను వ్యవసాయదారులకిది కామగ్గముగా నున్నది. దొరతనమువారికి గూడ పెట్టుబడి సామ్యుహాద నెలకు నూటికి రు 1-4-0 వడ్డీ గిట్టుచున్నది. శ్రీవారితోగూడ గోదావరి యొడ్డున్న డివిజను ఎక్జిక్యూటివు యింజనీరు ఇ. డబ్ల్యూ. లేసుగారును సబుడివిల నలు ఆఫీసరు సి. డి. కోనెలుగారును గోదావరివరకుకొర్రెస్పెన్సి ఎక్జిక్యూటివు యింజనీరు యస్. భ. స్కూరయ్యగారును వచ్చి యుండిరి. ఆనకట్ట సమాపమునకున్న పూలు చక్కగా నలంకరింపబడినది. అచట టాంకు డిస్కంపనుస్కీము ఎక్జిక్యూటివు యింజనీరు ఆర్. నరసింహయ్యగారు శ్రీ వారికి స్వాగతమొసంగిరి. అచట మరికొందరుబాడ నుండిరి. శ్రీవారుచట నొక యగ్గగంట కాలమాగి మరల విద్యుచ్ఛక్తిలమునేనిధువీశేక్వరము మీదుగా రాజమహేంద్రవరమున కేగిరి.

స్వస్థిబగుళ్ = సుఖమగుచు, స్వర్గమునందుచు.

పూజ్యము = గౌరవింపదగినది, సున్న.

ప్రి. ఎస్. డి. డి. ఎస్. సి., సి. ఐ. ఇ.

జూన్ 1948-వ సం॥
20-వ తేదీన జర్నలిస్టు పీఠాల్పైరువందు జరిగింది. ఈ
సభ్యుల సుప్రసిద్ధి గాంచిన న్యాయశాస్త్ర వేత్త. పీఠా
లపై విద్యాలయమున పుస్తకాలయ కార్య నిర్వాహ
కుడుగ నుదయించిన, తరువాత మోక్షమూలరు గారిచే
మొదటి యంగ్లాండునకు వెళ్లి యాయనయొద్ద చెండు
సంకల్పరములు పనిచేసెను. విద్యాన్ విజయగారి
సమలను వినుట కారంభించిన కొలదికాలములోనే
యొకప్పుడు పుస్తక మిమంసయం దభిమాన ముండుకొంచెను.
యాయనకు అరుగురు కూడ ప్రోత్సాహపఱచినందున, ఆయన
మోక్షమూలరు వలె విరచితమైన వార్తకమును జాగ్రూకతతో
చదువఁ దొరుకెను. అచట గ్రంథమందలి విశేషభాగమును
స్వహస్తముతో వ్రాసికొని వాఁడ నుటయే యాయన
చేసిన యొకంధకృషికి ప్రబలసాక్ష్యము. ఆయన 1875 వ
సం॥ మార్చి 17 వ తేదీన హిందూదేశ విద్యాశాఖలో, సర్వో
గము సంస్థానాధిపతిగ నిరేక్షయినను విచ్చేసెను; 1879
తాండ్లయందులో ఆర్. టీ. ఎచ్. (గిఫ్ట్, సి. వి. ఇ. గారు
సం॥ నవంబరు 1 వ తేదీన సహించినతరువాత ప్రాధానోపా
ధ్యాయుడైన. ఇంకొకప్పుడు మొదటికాలము అలహా
బాదు ముఘల్ సెంట్రల్ కాలేజిలో ఇరిట్రాక్టర్ శాస్త్ర
నిపుణుడైన. ఆయన 1888 వ సంవత్సరము సెప్టెంబరు
నెంబరులో కాలికత్తాలో ప్రధానోపాధ్యాయత్వమును నిర్వ
హించెను; 1888 లో యూరోపునకు వెళ్లి యొక సంవత్సరము
పరివ్రాసెను; 1888 వ సంవత్సరములో మూయర్
కాలేజియం వాంగ్లేయ పాఠ్యవిద్యనిపుణుడయ్యెను.
అప్పుడు స్థాపించబడిన నాలుకొబాదు విశ్వవిద్యా
సంస్థానమున నిర్వహించుచు వ. ఇ. గో. గారిలో
చేయుటకై యాయన కళాకళలములు కావలసి
నని తిరిగి యాయన 1891 వ సం॥ వత్సరము
సంవత్సరము పోటు యూరోపుదేశమునకు వెళ్లి
సంవత్సరము పరివ్రాసెను తరువాత పశ్చిమోత్తరరాష్ట్రములలోని
విద్యాభ్యాసమునకు పరామర్శకుఁడు వినియోగి
యగుచువియోగి 1895 వ సంవత్సరమునకును సందేశము.
గారు తమ యుద్వోగమును సమర్పింపగా, ఈ
యర్ కళాశాలకు ప్రధానోపాధ్యాయుఁడయ్యెను.

1896 వ సంవత్సరమున కొంచెముకాల మాయన వచ్చి మోత్తర రాష్ట్రముల విద్యకాభివృద్ధికి పనిచేసి, మూయర్ కళాశాలయందలి ప్రధానోపాధ్యాయ పదవినుండి రాజీనామా చేసి పరిత్యజించెను.

అలహాబాదు విశ్వవిద్యాలయము యొక్క యిప్పటి
యధ్యక్షుడు ముచ్చటించిట్లు “వరదాధ్యక్ష మాత్రాసార
మత్సంగతోపయోగముగ నున్న సమయమందు కళాశాలనుండి
వైదలిపోవలసి వచ్చిన విద్యార్థి లిబాల్ గారు విశ్వవిద్యాలయపు
రిజిస్ట్రారుగ పశ్చిమోత్తర గాష్ట్రములందే యుండె
ను. ఆయనరాజకీయ సేవను విగర్జించుటకు పూర్వమే ప్రభుత్వ
మువారాయనకు సి. వి. ఇ. బిరుదును కనుగ్రహించిరి. 1907-వ
సంవత్సరము కడపటిభౌగళములో అలహాబా దుద్యోగమును పరి
త్యజించినపుడు కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయపు రిజిస్ట్రారుగ నియ
మింపబడి రెండవర్యాయము లాపదవికాయన యొన్నకొనఁ
బడెను. కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయాధికారు లాయనయెడలను
ఆయన కాగ్యక్రమమునెవలను మిక్కిలి మంచి యభిప్రాయ
మును గౌరవమును గలిగి యాయనకు డి. ఎస్. సి. గౌరవాగ్ధ
పట్టమొసంగి యాయనను బహుకరించిరి; ఆ సమయమునకర్జీ
గారి బాగ్రస్సెందక్షణకాలములో పట్టపరిక్షలందు మహాకాశల
ముతో కృతార్థులైన క్రొత్తవిద్యార్థుల యుపయోగాగ్రము
తిబాల్ గారు తమ పరిజ్ఞానఫలమును వినియోగించుట కవ
కాశము కలిగింపవలెననెడి యుద్దేశ్యముతో ప్రాచీన భారతీయ
విజ్ఞాన బోధశాగ్ధమొక ప్రత్యేకపదవిని గల్పించి దాని కాయ
నను నియమించిరి. ఆయన యీ పనిలోనుండియే యారోగ్య
సంరక్షణకార్యము కడచిన యే ప్రతిజ్ఞ నెల లో యూరోపున
వచ్చెడి మరలినచ్చుటకు యుద్ధమునకు పిలువకేనిలివిపోయెను.
1870-వ సంవత్సరమున జరిగినపరామ ప్రవృత్తుద్దమందు పో
రాడిగట్లు వదలొలయు. అది మొదలొంగ్లయ ప్రభుత్వమువారి
శాంతిపూరితమైన పరిపాలనమున నుండుటచే అసభ్యులైన
సాంఘామిక బాధాదైవ్యములకు చిక్కియాయన తుట్టతుడకు
ప్రసాదముచేసెను

ఈనూ మూయిర్ కదాళలలో ప్రధానోపాధ్యాయుఁ
 కుగనన్న కాలములో మానియ్యో విలియమ్స్ గారు పనిచా
 లించుకొన్న తరువాత, ఆస్కన్స్ ప్లఃంబలి బో'డెన్ సంస్కృత
 పండితు పదవి యీయన కియ్యబడునని యూపింపబడెను
 గాని, హిందూదేశము యొక్కయు వైషంధవ విద్వాంసుల
 యొక్కయు భాగ్యమువలన ఆయంద్యోగము ఎ. ఎ. పెక్టో
 వాల్ పండితున కియ్యబడెను.

విద్యా అభివృద్ధికి వారు హిందూదేశమునకు
రాకప్రార్థన పూర్వమునానాశాస్త్రమువైఖిమానున కల
దని మొదటనే తెలిపికొనియుంటిమి. ఆయనవారబాసెవదిగ

తరువాత ముప్రసిద్ధ సిద్ధాంతములు గల తాత్త్వ శాస్త్రమును మహా మహాపాధ్యాయ బాబు దేవతాస్త్రి, సి. వి. ఇ. గారి తోను మహా మహాపాధ్యాయ మధాకర ద్వితీయ గారితోను పరిచయము కలిగించు కొనుటవలన, ఆయన కా రెండుతాత్త్వములందును గూడ శబ్దమాన శాస్త్రముయ్యై, 1875-వ సంవత్సరమునాచార్య పదవియన నుల్లంఘితమును బ్రాసంగిక కరించి సమూలముగ ప్రకటించెను. ఆసంవత్సరమునందేయాయన జ్యోతిష శాస్త్రము వివరణమును వ్రాసెను. తరువాత 1881-వ సంవత్సరమున మధాకర ద్వితీయగారి సహాయముతో నాయన వరాహమిశ్ర ప్రణేతమును సాంచ సిద్ధాంతమును సవివరముగ ప్రకటించెను; 1889-వ సంవత్సరమునా పండితుని సహాయముతోనే యా గ్రంథమునే యాంగ్లేయములలోనికి భానుంతరీకరించెను; బుట్టాచారి హైందవార్య పరశోధన సర్వస్వమునందు ప్రకటించబడిన గణిత సిద్ధాంత భాగమును విరచించెను. ఆయన తన యదసాన దశలో హైందవ ఖగోళసిద్ధాంతచరిత్రమును విపులముగ వ్రాయుట కాంభించి, తాను విద్వాన్ గంగానాథజీ, ఎమ్. ఏ., గారితో కలసి 1907-వ సంవత్సరమునుండి ప్రకటించుటకు ప్రకటించిన “హైందవశేముషి” యనబడు త్రైమాసికపత్రికలో వెలువడి కొన్ని యధ్యాయములను ప్రకటించెను.

నారజాసియందలి వేదాంతవిచార విశేషము తివాట్ గారిని స్పృహయమునకు మరల్చుకొనెను. 1882-వ. సంవత్సరమున పూర్వ విహాసం శాస్త్రమునకు సంబంధించిన యర్థ సంగ్రహము నేడి చిన్ని పుస్తకముకట్టి ప్రకటించబడినతరువాత, ఆయన వ్యాసపోక్తములగు బ్రహ్మసూత్రములకు శంకరాచార్యులను రామానుజులను రచించిన భాష్యములను భాషాంతరికరించి, మోక్షమూలరుగారి పోషిపవిత్రగ్రంథములలో ప్రకటించెను. ఈమహాగ్రంథముల నీయన యెంత జయప్రదముగ సాధించినదియు పండితలోకమునకు చక్కగా తెలియును.

ఏలూరువా రలు.

గవర్నరుగారి రాక.

ఏలూరు నవంబరు 30:—శ్రీవారాకకై పట్టిణ మం
తయు శోభాయమానముగా అలంకరించబడియున్నది. వైలు
వేయనకర్త మైదానముమీద ఒక పెద్ద పందిరి వేయబడినది.
ఇచ్చట పట్టిణ ప్రముఖులందరను శ్రీ వెంట్లెందు ప్రభుత్వ
గారిని దర్శింపెను. గవర్నరుగారు నీటి కొరతయి పనులు,
తాలూకాబోర్డు ఆఫీసు మనిషివల్ ఆఫీసు, మరియు తదితర
ప్రదేశములను చూతురు. పౌరులందరను గవర్నరుగారి రాక
కై అత్యుత్సాహముతో నిరీక్షించుచున్నారు. శ్రీవారు డిసం
బరు 4 వ తేదీని సాయంకాలము ఇచ్చటికి వతురు.

పెంకటగిరి తుమార రాజాగారు.

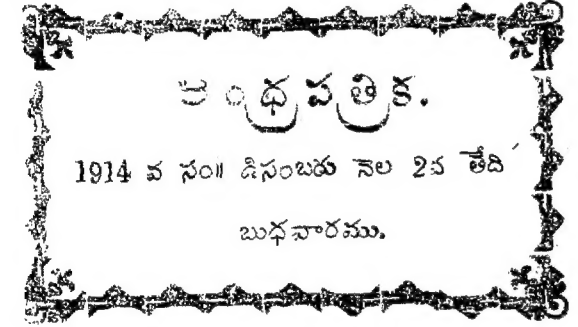
ఏలూరులో చేరిన తంకెళ్ళమాడి ఎన్నేటు జరిగిందాద
 గారగు శ్రీ వెంకటగిరి కుమారరాజుగారు డిసెంబరు 1-వ
 తేదీన పెట్లెందు ప్రభువును కలిసికొనుట కయి యిచ్చుటికి
 తను పరివారముతో వచ్చుచున్నారు. తంకెళ్ళమాడి ఎన్నేటు
 తనుపరిపాలనకు వచ్చినప్పటినుండియు వారెట్టి తగాదాలు
 లేక న్యాయముగా రాజ్యము చేయుచు వీధలను ఆక్రమింప
 అదరించుచు రయితులను ప్రజలను సుఖ పెట్టు
 చున్నారు. సమ తి గల యిట్టి ప్రభువువ
 మ॥ రా॥ రా॥ ఆచంట వెంకటసుబ్బారాయుడు పం
 తులుగారు శ్రీవారికి మంత్రియైయుండి అనేకములకు సత్కా
 ర్యములను చేయుటయందు కుడిభుజముగ నున్నారు. ప్రతివిష
 యమును న్యాయద్వైతతో చూచుటచే రయితులు వీరిపాలన
 క్రింద చాలసుఖించుచున్నారు.

హేమచంద్ర సర్కారు.

బ్రహ్మసమాజ ప్రచారకులగు వీరకడవెన్ లక్ష్మీవారమునాడు దయచేసిరి ఆనాడు ఏలూరు బ్రహ్మసమాజ కార్యదర్శులును నిమ్మజాత్యుద్ధరణ ప్రచారకులునుగల శ్రీయుతి జ్వలంతి కృష్ణమూర్తిగారి గృహమున వారికుమార్తె నామకరణ సంస్కారసందర్శమున ఒక పెద్దనగ్గ గావింపబడెను. సుమారు 120 మంది సభ్యులువచ్చిరి. అందరకును ఆల్బానోర విందోసుగ బడెను. శ్రీయుతి హేమచంద్ర స్కూరుగారు ప్రార్థనచేసి యుపన్యాసమిచ్చిరి. బాలికకు సరళ ఆనునామకరణ మొసంగి అశీర వంశించిరి.

విన్నపము

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రజల యాదరణము వలనను, యుద్ధమువలన గలిగిన వ్యక్తిత్వాహమువలనను దినపత్రిక స్వల్పకాలమునం దత్యంతాభివృద్ధిని జేసికొనుటకు పత్రికానిర్వాహకు లాంధ్రప్రదేశ్ ప్రజలకు కృతజ్ఞులు. యుద్ధ మారంభమైన కాలము నుండి దిన వార్త పత్రికలకు చందాదారులు విశేష ముగ జేరిరి. ఆ కాలమునందే పత్రికా కార్యాలయ మును మార్పుట యవసరమైనది. పత్రికా నిర్వాహకులకు దినపత్రికను నిర్వహించుటకు గావలసిన యనుభవము తక్కువ. గుమాస్తాలు కొందరు జబ్బు చేసి సరిగా పనులను జూడజాలరైరి. ఇట్టి విషయ పిలియం దనుచున్నందున చేరెడి చందాదారులకు పత్రిక సంపుటయును, వచ్చెడి జబులకు బదులు వ్రాయుటయును కష్టపరమైనది. ఇట్టి యనివార్యములైన తొందరలవలన కొంతమంది చందాదారులకు పత్రిక క్రిమముగ చేరకుండుటయును, సొమ్ము చేసిన కొంతకాలమువరకు పత్రిక పంపబడక పోవుటయు మొదలగు లోపములు పత్రికా కార్యాలయ మునందు సంభవించినందులకు పత్రికా నిర్వాహకులు గ్రాహకుల మన్ననలను వేచుచున్నారు. ఈలోపములను సవరించుటకు దగిన యేర్పాటులు చేయబడుచున్నవి. పది పదునైదు దినములలో నిట్టిలోపములు తిరిగి సంభవించనట్టి యేర్పాటులు చేయబడును. కాన చందాదారు లుదారస్వభావముతో సిస్వల్పకాలము సయితము లోపములను మన్నించి పత్రికను పొషించుటకు ప్రార్థితులు.

జెజవాడ పురపాలనము.

ఉదారభావసంపన్నుడైన రిషను ప్రభువు మనదేశమునందు స్థానిక పరిపాలన పద్ధతులను నెలకొలిపినది మొదలు స్థానికపరి పాలనము క్రమక్రమము నభివృద్ధి జెందుచున్న దనియును, దేశసేవాపరాయణ లాభారమును బాగుగ నిర్వహించు చున్నారనియును స్థానిక పరిపాలనా విమర్శనపత్రములవలన వ్యక్తమగుచున్నది. కాని కొన్నిపురములందీ స్వాతంత్ర్యాధికారము స్వల్పభాగ ప్రాప్తికిని నైరమును సాధించుటకును వినియోగింప బడుచున్నదిగాని పురవాసుల దొంగత్వమునకై వినియోగపడుట జేదని పట్టణ వ్యవహారముల నెరిగిన వారలకును పురపాలన విమర్శన పత్రముల నవలోకించిన వారలకును వ్యక్తమగుచున్నది. జెజవాడ పుర పరిపాలన మట్టి యపఖ్యాతికి పాలైన సంఘములలో నొకటిగ నున్నందులకు జింతిలుచున్నాము. ఈదుర వసకుగల సుఖ్యకారణము పురపాలకుల కైక మత్యము లేకపోవుట యని ప్రతీతిగలదు. ఆ సిద్ధాంతమునె టూరింగుగారును ప్రాన్సిసుగారును నమ్మి గత సంవత్సరమునందు పురపరిపాలనము సంస్కృతి కరముగ లేదని తెలిపిరి. రావుబహద్దూరు వరిసయ్య పంతులుగారి కాలమునందు గలవియే హనుమంతరావు పంతులుగారి కాలమునందును నాపురపాలనము యొక్క దుస్థితిమునకు గారణములని యూహించ నలసియున్నది.

జెజవాడ జన సమ్మగ్ధుడైన పట్టణము. రైలు మార్గములకును కాలువలకును నిదికూటము. ఇటీవల నొకసభాకోర్టు స్థాపింప బడినది. ఇరుకైన జెజ

వాడను వ్యాపింప జేయుటకు తగిన ప్రయత్నములను జేయుట ముఖ్యమని టూరింగుగారును సహాయ పాఠశుద్ధ్యాధికారియును తెలిపి యుండిరి. కాని పురపరిపాలకు లీవిషయమై తగిన శ్రద్ధను దీసికొన కుండుట శోచనీయును. పురమునకు మంచినీటివనతి గల్గింప బడినది. కాని దానియుపయోగము ప్రజలకు బాగుగ గలుగు చున్నటులుతోచదు. మధుసూదన రావు పంతులుగారి కాలమునందు జరిగిన విషయాసము దీనికి నిదర్శనము. మురికినీరు పోవుటకు తగిన సదుపాయములను గల్పింపకపోవుట పారిశుద్ధ్యాధికారి గొప్పకొరత. ఈసదుపాయములకు మార్గములను నిరూపింపకుండుట వలననే ప్రభుత్వమువారు తగిన ద్రవ్యసహాయమును పురపాలన సంఘమునకు జేయలేదని విమర్శన పత్రమునందు తెలిపినారు. సంఘములోని యా. 58730 లకు తగిన సమాధానమును తెలుపకుండుటకు పారిశుద్ధ్యాధికారిని జూపునిర్ణయములు గానరాకుండుట యని ప్రభుత్వమువారి విమర్శ. రోడ్లను బాగుజేయుటకై యా. 21,000 నియమితమైనను, యా. 6,835 మాత్రమే వ్యయము చేయబడినది. వ్యయము చేయబడినద్రవ్యము బండ్లతోలు దగ్గర వసూలైనసొమ్ములో 100లో 47, నుతు మాత్రమై యున్నదట. ఈ యలసత్వమునకు సంఘాధిపతి చూపిరకారణములు మూలములైనను పురపాలకుల సంయోజ్యము లేకపోవుటయే మూలమని యొచవలసియున్నది. ప్రాంతవిద్యా వ్యాపనము పట్టను పురపాలకులు తగిన శ్రద్ధనుదీసి కొనుచున్నటులు తోచదు. పురపాల నాదాయములో పదవ వంతు విద్యా వ్యాపనకై వినియోగమగుచున్నది. కాని చదువ వలసిన బాలురులో నితరపట్టణములందుకంటె నిచట నిరుపదవవంతుబాలురు పాఠశాలలందు తక్కువగనున్నారు. పాఠశాలలను గట్టుటకై ప్రభువులు యా. 28,000ల నిచ్చియున్నను యా. 9454 మాత్రము పురపాలకులు రెండేళ్లలో వ్యయము చేయగలుగుటచోద్యముగ దోచకమానదు. దేశభ్యుదయమునకు విద్యావ్యాపనమే మూలముగాన విద్యావ్యాప్తికై పురపాలకులు నిరంతరము ప్రయత్నించుట శ్రేయస్కరము. గతసంవత్సరమునందు పాఠశాలకు నైద్యసహాయము నొడగూర్చుటయం నభివృద్ధి కలిగినది. గతసంవత్సరమునందు 3000 వ్యాధిగ్రస్తులకధికము నైద్యసహాయ మొసంగబడినది. జెజవాడనంటి ముఖ్యపట్టణమునకు ప్రసవ వైద్యాశ్రమమును ప్రసవ వైద్యురాలును ముఖ్య పురములు. పురపాలన సంఘము యొక్క ఋణము యా. 1,07,173 నుండి యా. 1,12,262 లకు తగ్గినది; మార్చి 31వ తేదికి యా. 80,262 నిలువయున్నవి. కాని అనధరములైన ప్రజా సౌకర్యములకై పురపాలకులు నిర్ణీతమైన ద్రవ్యమును వ్యయముచేయకుండుటదుహావ్యము. పట్టణమునందలి బాటలు, దీపములు, మురికి నీటిపారుదల, పాఠశాలలు, నివాసస్థలములు మొదలగు వ్యవస్థలన్నియును నభివృద్ధిగోరుచున్నవి. రాగలసంవత్సరమునందైనను పురపాలకు లీవిషయములపట్ల శ్రద్ధను వహించి ప్రజాసౌఖ్యాభివృద్ధికై పాటుపడుట యుక్తము. లేనిచో ప్రభుత్వమువారు సూచించినటులు పురపాలన సంఘాధికారమునకు భంగము గలుగవచ్చును. ఉదార హృదయుడైన శ్రీ మెట్టండు ప్రభువు జెజవాడను సందర్శింపరానున్నారు. అట్టి తరుణమునందు పురపాలకులు పారిశుద్ధ్యాధి వృద్ధికిని పట్టణాభివృద్ధికిని దగిన సదుపాయములను శ్రీ వారికి నివేదించినారి సాదరసమ్మతినిబొంది పాఠశాల కృతజ్ఞతకు బాత్రులగుదురని విశ్వసించుచున్నాము.

కృష్ణజిల్లా బోర్డువారి రిపోర్టు ననుసరించి మాడ జిల్లాబోర్డువారి వైల్డేవలన మంచులొభము కలిగినట్లును నింకరెండు శాఖలువై చుట యాలోచనలో నున్నట్లును తెలియుచున్నది. ఏలూరు బాదరు తాలూకాబోర్డుల అనధికారాధ్యక్షులును జిల్లా బోర్డుయొక్క అనధికార సహాయాధ్యక్షులను ప్రభుత్వమువారి యుద్దపుర ప్రత్యేకముగా జేర్చొనబడి యభినందింప బడినారు. ఈ విషయములు సంతృప్తికరములే కాని కృష్ణజిల్లాయంతటి జిల్లాబో తాలూకాబోర్డు సభ్యత్వములు 13 ఖాళీ యగుటయు వానిలో ప్రభుత్వము వారిొక్కటికి తమవానిని నియమింప వలసినచుటయు తక్కిన 12 టిలో నర్హభాగమున కొక్కడే యభ్యర్థి యగుటయు సంత సంతోష దాయకమగు స్థితిగాదు. స్థానిక స్వపరిపాలనలో ప్రజాకింకను నెక్కువ స్వాతంత్ర్యము కలుగకున్నను ముందు కలిగించుకొనుట కిచ్చటి ప్రతిష్ఠాపనలు మార్గము లగుటచేత మా కృష్ణ జిల్లాలోని సోదరు లెక్కువ యుత్సాహము చూపుదురని నమ్ముచున్నాము. జిల్లాబోర్డుపరిపాలనలో మరియొక్క సంగతిగలదు. మైలవరపు వైద్యశాలాధికారి యుత్తమవిద్యార్థము మదరాసుకు వచ్చినందునను బండ్ల శ్రీవైద్యాధికారి రెండునెలలసెలపు తీసికొనినందునను వారి యధికారముననున్న ఆలయములు మూయబడి యుండెనట. ఇదియంతయు చిత్రమయిన పద్ధతి. ప్రజాపయోగ ప్రతిష్ఠాపనలయందలి నొకరులకు సెలవిచ్చినపుడు వానిస్థానమున తగినవారిని నియమించి పనినడువ వలెనుగాని ప్రతిష్ఠాపనలను మూయరాదనట బయటివారెవ్వరును నేర్పడగిన యంశముగాదు. ఈ విషయమును ప్రభుత్వము వారు తమయుత్తరువులో నొక్కమాట యైన నుడువకుండుట చిత్రములలోని చిత్రము. జిల్లాబోర్డు వారిక ముందెట్టి విపరీత కార్యములచేయ కుండు రనియు ప్రభుత్వమువారు ఇట్టి విషయమును గమనింపక వదలరనియు నమ్ముచున్నాము.

బెల్లెయమునందు సామాన్య యుద్ధమగుచున్నది. ఇర్రాసుకు నుత్తరమునకూడ జర్మనులు పోరుచున్నారు కడచిన 30 తేది వార్తననుసరించి ఏప్రిసు వద్దకు 100,000 జర్మనులనుపబడినారనియు ఏప్రిసుపైనే జర్మనులు కన్నుంచి పనిచేయుచున్నారనియు విశదమైనది. మధ్య నొకటి రెండు దినముల సావకాశము సాధారణముగా ఘోర యుద్ధమునకు సూచనయై యుండును. కాని తూర్పున జర్మనీకి నొత్తికి మిక్కిలి యెక్కువ యగుటచేత వెంటనే సంకులసమర మగునా యనుట సందేహస్పదము. కార్యేధియనుకనుమల దిగియు నుత్తరపోలండు నను రష్యా విజయములంది వేసవేలు ఖయిదీల జట్టుచున్నది. యూరప్రటినీసునది యుపత్యక్తమున తుర్కీవారిని పలాయితులజేసినది. ఇంగ్లండులో సైన్యముల సరిఫరా కంట్రాక్టులవద్ది పనివాగు యుద్ధరంగమునకు బోవుదుమనగా వారిస్థానమున వారు దీర్ఘపని యుద్ధరంగపుపని యంతకారవాస్తుదమును నుపయోగకరమగునని కించనప్రభువు గారు ఆపినారట. దీనినిబట్టిమాక నింగ్లండులోని యధికారు లెంతశాంతముగాను నెంత నమ్మకముతోను పను లొనర్చుచున్నారనట స్పష్టము కాగలదు.

పితాపురం జమిందారుగారు భాషాభిమానముచే నొకయుపసంఘము నేర్పరచి గ్రాంథికభాషాపక్షము శ్రీగవర్గురగారికి నివేదించిచ్చినప్పుడు గవర్గురగారిచ్చిన ప్రత్యుత్తరము గ్రాంథికభాషావాదులకు సంతృప్తి నియ్యగలదని నమ్ముచున్నాము. విశ్వవిద్యాలయపు కమిటీవారు విషయ

ములు విచారించుచుండగా ప్రభుత్వమువారు జోక్యముచేసికొనకుండగదియు, నాటికొద్దాక మిక్కిలి ప్రతిభిలముగదిగాన విద్యాభివృద్ధిని ఈవిషయమును యోచనలసియుండుననియు, తమ యెదుటనుండి విద్యావంతులసంఘమునకే సహజముగా పలుకుబడియుండగదనియు చెప్పి భాషాభివృద్ధిని వాగుక, ఆచారములకు పడలనలసి నదనిరి. తమనట్లుకు విషయమునచ్చిరప్పుడు బాగ్రతగా నాలోచింతుమనిరి. ఆపుట్టిగో సంతకరము గవర్నరుగా రెక్కవగా చెప్పుగలిగియుండదు. వారికడపటివాక్యములనుబట్టి వారును సర్వకలా శాలకమిటీవారి తీర్మానమునే యామోదించుట సూచితమనియడని మాయభిప్రాయము.

కడపజిల్లాలో బోగూరి రిపోర్టుపై ప్రభుత్వమువారుచేసిన విమర్శనలో సుకనోబ ప్రాధులూరు పురపాలక సంఘముగా నేర్పరుపబడుటకు తాము అనుజ్ఞ యొసగింట్లువ్రాయుచున్నాము. అందును గురించి ప్రత్యేకముగా నుత్తరువు ప్రకటితము కాగలదు. ప్రాధులూరు దత్తమండలములలో నెల్ల ప్రాధులూరుగ్రామములగు కొన్ని పట్టణములలో నొకకట్టణము. ఇతరల సప్తపది విద్యాసంతులకు న్యాయవాదులు మున్నగాగల వారనేకులు చేరి యున్నారని పేర్కొనూడ కొంతవరకు వ్యాపించిన దనియు చెప్పవచ్చును. వ్యాపార పరిస్థితులచే న చ్చటివారనేకు లీగరమునకు వచ్చుచు పోవుచు ననుభవముకూడసంపాదించుచున్నారు. ఇట్టి సందర్భములలో ప్రాధులూరుకు పురపాలక సంఘ ముబిల్లు యొక విశేషముగాదు. న్యాయానుగ్రహముగా కలుగవలసిన స్థానికస్వపరిపాలనా స్వాతంత్ర్యమును ప్రాధులూరు పౌరులు కలిగిండుటకు సంతసింపచున్నాము. చేసినకారవమునకు తగదు రనిపించుకొనుట వారయందే కలదు.

కొను గాటమారు విషయమున నిటీవల క్రాంతిలు పత్రిక జర్మనవారే ఆయల్ రిసంతయను మొదటినుండి యేర్పరచిరిని ప్రకటించిన విషయమును పమునీయదుపత్రిక పేర్కొని, దీనినెంతమాత్రమును నమ్మరాదనియు, ఇట్టిసమయములో ప్రతిచోటను జర్మనీవారి కుట్రకలదను భ్రమ కలుగుట సహజమనియు వ్రాయుచున్నది. ఈయభిప్రాయముతో నేకీభవించుచు నమ్మత బజారు పత్రిక ప్రభుత్వమువారు నిష్పాక్షికముగ విచారణ సలుపుటయై యపసంఘ మేర్పరచియుండు సమయమున నిట్టిపోకీరి వార్తల వెలువరచుట నిజముగా తగదని ఖండించుచున్నది. వార్తాభివారి దీనినేల యుండు దియ్యోయని ప్రశ్నించు చున్నది. హైందవాన్ని సామరస్యమునగోరు హైందవాన్ని పత్రిక లెల్లయు పయెనీయరు అమృత బజారు పత్రికల యభిప్రాయముతో నేకీభవించు ననుట కేమి సందేహము!

రాయచోట వెల్లికాళికి హస్తమున, వానపరమ కట్టనిమిత్తము దొరకమువా కొనకువివాళము యొక్క మొత్తము యు 2900 నుండి యు 3038లకు పెచ్చింపబడెను.

తెలంగాణపరిషత్తు సభాసభ్యులు, బావాజీసాహెబ్ మున్నగుగ్రామములలో కవియించు మహమ్మదీయుల గత గురువారమునాడు సభాసభ్యులలో సుగూడిరి. గవర్నరు సెంటు ఖాజీగారు ప్రస్తుతి, సంగ్రామమునాటిచే ప్రసంగించిరి. అంతట సభ్యుల టిక్కెట్లూ బాగాయియుండునని ఆంగ్లప్రభుత్వమువారు తమ ప్రభుత్వములలో హాజరైనవారిని పాటు చేయకుండుననియు బాగాయి మొదటిసారిగా కట్టెట్టెను గని బడి, తమ బాగాయి కట్టెట్టెనని. ప్రాధులలో సభ్యులగు పురపాలక తీర్మానము.

బరోపా మహాసంగ్రామము.

ఇంగ్లాండు-ఫ్రాన్సులు.

ప్రతిచివారీ ప్రకటన.

పారిసు, నవంబరు 30:—రెన్నుటిసాహంకాల మిట్టని ప్రకటించబడెను. కడచిననెల 21 మొదలు 27 తేదీవరకు నిరుపకాగముగ మనమెబ్బి యునిసిఫోయిరి. తిన్దకును సముద్రమునకును మధ్యప్రదేశమునకును మనవారు జర్మనీవారిపైబడి చాకి చాలనప్రయత్నము గలుగజేసిరి. ఇన్వెనును క్షంసముచేయ జర్మనీ వారు తిట్టనుగుప్రయత్నము జేసిరి. దేవాలయము, చర్చి, హిందూ ఆనామి స్తంసమయ్యెను. డిప్యూరుకునకు దక్షిణము నందు యాజునకు వెలపలికట్టు కడచిననెల 25 తేదీని ఒక సలము వాక్రమించుకొంటిమి.

టెన్. టుయెల మధ్యప్రదేశమును జర్మనీవారియే జేయుతేదు. టుయె, వారెలమధ్య. క్షంసముగ పోరుజరిగెను. కాని జర్మనీవారికి ఫలముకలలేదు. మనకు మేలుకలిగినది. ఇది వరలో మనకు చికాకుపడదును కచ్చిర కందలము లన్నియు స్వాధీన పరచుకొంటిమి. శత్రువులు తమపైనికలకు భోజనపు టెగ్గులుల గాంపవీలలేకండ మన ఫిరంగులు జేయుచున్నవి.

నిటిపునైకులనప్రము

దిరుగాలు

లండను నవంబరు 30:—గతనెల 2 తేదీ ప్రయరంప బడిన నప్రముల పట్టిగా. కట్టముల్లలోని కెక్కర్లలో స్వీటుమాకొగారికి దిబ్బను తగిలెనని వ్రాయుడినది. ఇది పారబాటు. వార్తెన్నులోని పేజుయం జె. జె సీటెక్ మాన్ చనిపోయినవారు. యాక్కుమైరు లైటు ఇక్ థెక్ ట్రోలోని కె. సీమన్సు.

వెల్లియలివినవారు లండను ఇమ్మెన్సీలోని పేయ లాకెన్స్ (రామూకొగార్లు)లోని కె. డెవియట్.

వైద్యశాలను శ్రీరాజుగారు దర్శించుట.

లండను నవంబరు 30:—ప్రాన్సుదేశపు లుర్రాగ ముననున్న లైలు ప్రత్యేక విలేఖనుకు శ్రీరాజుగారు అనుచులతోగూడ నోడ దిగిరి. జేల్సునిస్సగా రాహ్వో మొసంగిరి. శ్రీరామపోతులగుచ్చి పత్రికలు క్షామయి చున్నవి. గత170. సం॥ లకును నిటిపు ప్రభువు వైనికులలో ఖండమునందట కడియే ప్రభుమరి వ్రాయుచున్నవి. ఇందుచే వైనికులకు ప్రోత్సాహము కలుగును.

క్రాంతి నైవ్యము

కెంట్రాన్ యిబ్బండులు.

లండను డిసెంబరు 1:—వైనికులను జేర్చుటకు బని జేయుచుండిన దొర తనము వారి కెంట్రాన్ కంపెనీ వారు యుద్ధకచ్చేరి వారిని సలహానుడి గిరి కెచెనకు ప్రభువుగా నిట్లు జవాబు నిచ్చిరి. వైనికులకు సరఫరా విషయమునకు దక్షుల వ్యవహార విషయమునకు వైన్యమున చేచ్చువారితో సహాయముగ పాటుపడుచున్నాను.

కర్నల్ ఫిలిఫ్సుగారు.

కర్నల్ వివకు ఫిలిఫ్సు యం. పి. గారిని బ్రెగ్ గావేరు జనరల్ గా నియమించిరి.

ప్రేమాల్లిలాండు.

వెల్లియలి వార్త.

కోటలకు పట్టుకొనుట.

లండను నవంబరు 30:—వార్తా ప్రకటనా సంఘము వారిట్లు చెబుతున్నాను:—యిరాక్ల మిక్కిలాలవారు పనువులను మేల్కొను భూముల కాకలిగాయునుండ తెలికొ మ్మొట్టిగారికింద క్రొత్త సేవ్యరపడిన సోనాలి లాలిని యొంటిల దేశమువారు ద్వయలకు దాననిట్టి. గత నెల 21, 23 తేదీలలో మొదల క్రొత్తమగ్గ సోనాలియలు నిలిచి. దేశమును కోటలన్నియు స్వాధీనముకొంటిమి. మన ఫిరంగులు దక్షిణపుట చాల కచ్చులు కలిగియెను. వారి వారి పోయిరి. బోయిగోడులు పట్టెట్టెనని. ఈవర్తలలకు రాజధాని యెంట్రోలో లలి న మేలుగుచున్న వ్రాయబాలని కమిషనరుగారు వ్రాయుచున్నాను.

ప్రతియను సేవలను వెనుకకుకొట్టుట.

కమలాక చాచినవాను చెప్పమాటలు.

లండను నవంబరు 30:—వార్తా ప్రకటన సంఘమువారు యుద్ధభూమికి, యాచి వర్తించు 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000.

జర్మనులు యిప్పుడుయడ మునకు ముందంజచేరు కున్నందున, చిన్ని యుద్ధములు జరుగుచున్నవి. వారివైమనవారు తుపాకులు కాల్చుచున్నారు. మనవారివై వారుకాల్చుచున్నారు. ఒకరి వైకోకరు బాంబులను కట్టెలు చుప్పుకొనుచున్నారు. యుద్ధము ఆటకొండికి తేలినది. మనవిమరుములు కొన్ని లోజులనండి కాలుచిచ్చి కయ్యమునకు పోవుచున్నవి.

వైనికులకు చలికలకలుగు వాధలను నివారణచేయుటకు ఆ నేక ఏర్పాటులు చేయుచున్నారు. కందకములలోకుం పట్టు పెట్టుచున్నారు నేలమీద చెక్కలను పరుచుచున్నారు. కందకములకు వెనుక వంట చేయుటకుకూడతగిన సదుపాయములుచేయుబడినవి. కొంచెుసేపు యుద్ధముచేసిన వైనికులకు స్నానముచేయుటకు వెచ్చినిస్సు (త్రాకుటకు కాఫీ) సిగరెట్లు యియ్యబడును. వైనికులలో ఒక్కనికిగూడ జబ్బుచేయలేదు. ఆహారము పశువుమొదిగా నుండుటే దీరకారణము. ఇది వరకెన్నడును వైనికులకు యుద్ధభూమిలో యిట్టిచక్కని ఆహారమువెట్టి యుండలేదు. ఏసిబిల్లుకెచ్చి ఫ్రెంచివీరధినువారు ఒకచెంప రేరు మైక్ యుద్ధంగముగోనున్న తమ సేవలకురైల్వే మీద ఆహారపదార్థమును సమయముచేయుచు, మనసేవలకు ఆహారపదార్థములు తెచ్చుటకుపావ రైలుచే సదుపాయములను కలుగజేసిరి. వీరు ఈసాహాయ్యమును చేయకపోయిన పక్షమున మనవైనికులకు చాలింతరి చక్కని ఆహారము దొరకకపోయి యుండును.

మన గుడ్డుపురాతులసేన ఆ సేరదిధముల సాహాయ్యపడి నది. చాకులతో శత్రువులపై పడినది. సేనలకు ఆడ్డముచచ్చిన చెట్టుచేమలను పడగొట్టినది. కందకములను త్రవ్వినది.

పరమసుపారి ప్రకటన

లండను డిసెంబరు 1:—కుల్లియములో ఫిరంగులయుద్ధము జరిగినది. ఆగ్రానుకు ఉత్తరమున జగ్గడలు బహుమతుగా పోరాడుచున్నారు. ఆరి పార్సీలలో ప్రకటించబడినది.

నై సమలరప్రము.

లండను డిసెంబరు 1:—లెఫ్టెంటు హెచ్. టి. వే అనునతడు యుద్ధముచేయుచు చనిపోయెను.

లండను డిసెంబరు 1:—ఈ జిల్లా వ్యాపారము పర్వము నిర్వహించుగా సాగుకు ఈజిప్టు దొరతనము వారు డిసెంబరు 1 క తేదీకుండి మరల వ్యాపార సంబంధముగు మండల నామోదించుటకు ప్రారంభించెదరు. మార్చి నెలకు లోగా జరుగు వ్యాపారములు గమనింపబడకు లికున్నాలు ప్రతివ్యాపార సంఘమువారికి తంతివాచి చెప్పినది.

జైల్లయము.

ఇన్వెయ్యువుము.

ఆగ్రానాం నవంబరు 30:—హైదరాబాద్ ప్రతీకరు మునుఖాన పలేఖుడెట్లు వ్రాయుచున్నాడు. ఈజిప్టు సేనలకు మధ్య పోరు గాఢముగ జరుగుచున్నది. ఇన్వెనును బట్టుకొనుటకు కడపటి ప్రయత్నము. చేయుచు 10000 వైనికులను జగ్గని పాంపెను.

కుమార్తె

పాపములలో యుద్ధము

వైట్స్ గ్రాడు డిసెంబరు 30:—యవ్వను అధికారులచే ప్రకటించబడు ఆర్డీ మెసెంజరు అనుపతిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది:—పాపములలో యుద్ధము మా కనకూలముగ జరుగుచున్నది. శత్రువులు ముందు సామానులను, దెబ్బలుతినిన వైనికులను వదలి వారిపోవుచున్నారు. వారిని మన ఆశ్చర్యము తరుముచున్నది. శత్రుసేవలను మేము వెన్నంటి తరుముటకలన, వెనకకు ములుచున్నాము పోరాడవలెనన్న సామలులో నిలిచి యుద్ధము చేయుటకు నిలులేతున్నది.

7-వ రోజు యుద్ధము

7-వ రోజు యుద్ధములో మనకు లాభము కలిగినది. కాకావట్లము వైపునకు మేమింకను ఆర్డీయా సేవలకు తరుముచునే యున్నాము. నవంబరు నెల మొదటి రెండువారములలోను యవ్వనులు 50 వేల ఆర్డీయా సేవలను ఖయిదీయగ పట్టుకొనిరి. తూర్పు ప్రస్థాలో ముఖ్యము పోరాటమేమియు జరుగుటలేదు. యవ్వను సేవలను చాలమంది కాకావట్లమును సమీపించుచున్నారు.

పట్టుదలతో యుద్ధము జరుగుట.

వైట్స్ గ్రాడు డిసెంబరు 1:—లోడ్డువైపున పట్టుదలతో యుద్ధము జరుగుచున్నదని యవ్వను అధికారులు తెలియజేయుచున్నారు. జెర్మీ ప్రాంతముల జర్మను సేవలముందుకు వెళ్లవలయునని, ప్రయత్నించినవి. కాని చాలకష్టముతో వెనుకకు నెట్టివేయబడిరి. తక్కినవోట్ల విస్ఫులానది యెడమవైపున, ఆదివారమునాడు ఫిరంగుల యుద్ధము జరిగినది.

ఆర్డీయా సేవలను ఓడించుట.

కోనిస్పెన్సు ముప్పది మైళ్ల దూరములో, బాద్లీట్లకు ఉత్తరమున, వైదోవేన్స్, జిందోవోవాలిమియగ హాకోవరకును, మెజోల బోరెజుకు దక్షిణమునకును నిలిచి కాకావట్లమును కనుమలను రక్షించుచున్న ఆర్డీయా సేవలను పదిదినములు యుద్ధముచేసిన తరువాత ఓడించి, యీ రక్షకస్థానములను పట్టుకొంటిమి. ఫిరంగులను, చాలమంది ఖయిదీలను కూడ పట్టుకొంటిమి.

జర్మనీ

ప్రెసెన్స్ అను జర్మను స్త్రీమరు

లండను డిసెంబరు 1:—ఈ స్త్రీమరు తీగలేని తండ్రి వారలను పంపుచుండెను కలదు. ఈ స్త్రీమరును పట్టుకొని కమేండరును అరెస్టుచేసిరి. ఈ తీగలేని తండ్రివారల యంత్రమును స్త్రీమరులో అమర్చి ఎక్కువ కోజులుకాలేదు. అని హాలండు దేశమునందలి హేగపట్టణములోని అధికారుల విచారణవలన తేలినది.

జర్మనీవారి ప్రకటన

అముస్టర్ డాం డిసెంబరు 1:—ప్రాన్స్ దెత్తియము యుద్ధములలో కొత్త విశేషము తెలియు జరుగలేదు. తూర్పురషియాలోను, దక్షిణ పోలాండులోను కాంతముగనున్నది. ఇదిగరకు పట్టుకొన్నవారుగాక ఉత్తరపోలాండులోని తిరిగి 9500 మంది రషియానులను ఖయిదీలుగ పట్టుకుంటిమి 44 ఫిరంగులను, మందుగుండు సామానుబండ్లనుకూడపట్టుకుంటిమి.

తురుష్కస్థానము.

టర్కీతో యుద్ధము.

వైట్స్ గ్రాడు డిసెంబరు 1:—రషియాదొరతనమువారు ఈక్రింది విషయమును ప్రకటించిరి:—నవంబరు 21-వ తారీఖు నుండి నల్లసముద్రములో టర్కీవారి యుద్ధనావ ఒక్కటైనను అగపనుటలేదు.

టర్కీవారు పారిపోవుట.

లండను డిసెంబరు 1:—నవంబరు 27 వ తారీఖున యుక్రెయిన్ దేశమున స్థావరములను ఏర్పరచుకొనియున్న టర్కీ సేవలను రషియావారు తరిమి వేసిరి. టర్కీవారు పారిపోయిరి. రషియావారు రెండు ఫిరంగులను, కొంతమంది సయినకులను పట్టుకొనిరి.

కలకత్తా.

బారిసాలుకుట్రపు కేసులో పారిపోయినవారు.

గొప్పవారిపై అపహదము. కలకత్తా డిసెంబరు 1:—బారిసాలుకేసునందు పారిపోయిన మదనమోహనభామిక్ అనునాతని తమయింటిలో

సంఘటనలను ముగ్యురవై అభియోగము తేటదెనుగద. ఈ అభియోగమునందు విన్నవ చారిత్తరు వి. సి. ఛాటర్జీ గారు సాక్ష్యమునిచ్చిరి. వీరు ముద్దాయిలతరపున కొంతవరకు పనిచేసిరి. బారిసాలుకేసునందు ముద్దాయిలతరపున బరికేసి యుండిరి. సాక్షి మదనమోహనుని గుర్తించలేకపోయెను. కాని వీరివలెనే యుండు మనుష్యుడొకడు బారిసాలు కుట్రపు కేసు ముగిసినతరువాత చాలసార్లు తన వద్దకు వచ్చెననియు, బారిసాలుకేసు తీర్పు ననుగరించి తాను పారిపోయినవాడగుట చేత స్థితిగతు లెట్లుండుననియు హైకోర్టు బార్ లైబ్రరీవద్ద తన్ను అడిగెననియు సాక్షి చెప్పెను. సాక్షి మదనమోహనుని వై వారంటు జేసినచో నిష్ఫలమగునని తన అభిప్రాయమును జెప్పెను. పునర్విచారణమునందు దొరతనమువారితరపు స్టేడరు వి. సి. ఛాటర్జీ గారిని ముద్దాయిలతరపున సాక్ష్యమిచ్చుటకు గాక మరెవ్వరినందులకు విచారించబడుచుండెనని చెప్పెను. ఈ కేసువిషయమున వీరుదొరతనమువారిని కొన్నివరకులను గోరిరి. ఈవరకులకుదొరతనమువారిపై కొంతకఠోరతనుచే తాను సాక్ష్యమునిచ్చుచు గొప్పవిషయముల జెప్పెదమని బెదిరించిరి. ఇప్పుడిచ్చిన సాక్ష్యముంతయు పిటీషనువారిచించియిచ్చినది. మదనమోహనువై వారంటు నిష్ఫలమగునని స్టేడరుగారు చెప్పినను ముద్దయ రహస్యముగ దిరుగుచుండుట చిత్రముగ నున్నది. స్టేడరుగారు మొదట్టిముద్రయి తరపున నేరమునొప్పుకొనుటచే మిగిలిన యిద్దరును నిర్దోషులగునని యెంచిరి. కానియీయుద్దేశ్యము నేరనేరనందున సాక్ష్యమునిచ్చుటకు వచ్చిరి.

ఛా|| నాకునుదొరతనము వారి యుద్దోగియులకును జరిగిన యుత్తర ప్రత్యుత్తరములలోని విషయములు బయలుపరచబోవుచున్నది.

దొరతనమువారి పక్షమున నగోడుబాబుగారు-భయములేదు. బయలుపరచ వచ్చును.

బారిసాలుకేసు యెట్లురాజీచేసి కొంటికో ఆత్మననే యీకేసుగూడ రాజీచేసి కొనకలెనని తీయించితిని సాక్షి జెప్పెను. ఇందులకు దొరతనమువారి పక్షముననున్న వ్యక్తానామాను తీర్చి వేసి సాక్ష్యము నియ్య దలంచితిని. ఈకేసునందెట్లు సాక్ష్యము నిర్దుకే నేనుగారికి దెలిసితిని బారిసాలుకేసునందు ముద్దాయిల తరపువారు తాముగోరిన దానినెల్ల వ్రాతములకము జేయలేదు. దేవుణ్ణి తీగలో రిమెంబ్రాన్సుగారు గుప్తగారిలో నాకేసునుగూర్చి జర్జింపుచో కొద్దుకసంబంధించిన విషయము వాలించిపరచెను. ఆకేసునందలి పిటీషను నేనువ్రాసినదే. (గుర్తుబట్టిరి.) ఈపిటీషనునందు పారిపోయిన ముద్దాయినిగూర్చి యేమియులేదు. పారిపోయినముద్దాయి యావిషయమున వారుచేసిన వాగ్దానము పిటీషనునందు నిరూపింపబడలేదు ఏలయున అట్లుచేసినచో దొరతనమువారు తక్షణమే తలవంచెదరని గుప్తగారు చెప్పిరి. అప్పటినుండి గుప్తగారి ననేకపర్యాయములు గలసికొంటిని. ఇటీవల గ్రాండుహోటలువద్ద వారిచోమాట్లాడితిని. వారిచ్చిన వాగ్దానము ననుసరించి మదన బామిక్కునకు సలహానిచ్చితిని చెప్పితిని. మిదగ్గరకురాకనే మీరు వానిని పోలీసువారి అనుబంధమున నేను వెదలిపోతిని. తరువాత పునర్విచారణమునందెట్లు చెప్పిరి. నేను దొరతనమువారి కెందుచే సలహావ్రాసితిని మొదటి ముద్దాయి నేను నామెన్నుది. నేను స్త్రీగవర్ణనగారిలో మాట్లాడినపుడు బారిసాలుకేసులో జేసికొనిన యేర్పాటులను బయలుపరచవలసినవచ్చునని చెప్పితిని.

విషయమును బయల్పరచుట దొరతనమువారి కిష్టముండదని నాకు దొరుచున్నదని నేను సర్ విల్లియండువ్యాకుగారికి వ్రాసి నటుల జ్ఞాపకమున్నది. బారిసాలు వ్యవహారము బయలుపరచుట దొరతనమువారికి సంతసముగానుండదని సర్ విల్లియండువ్యాకుగారితో జెప్పితినుకొనెదన. నేను వందేమాతరమును పత్రికకు వ్రాయుచుంటిని కాని యెప్పుడును దౌర్జన్యమును బోధింపలేదు. కొంతమంది దుష్టు లీవిషయమును దెలుపగా నాయెల్లు సోదా చేయబడెను. అది సాక్షిచెప్పెను కొంత వాదమైన తరువాత బారిసాలు కేసుకు గూర్చిన సాక్ష్యము నొప్పుకొనుటకు సమ్మతించిరి. బామిక్కునకు వారంటువలని భయము లేదను తన అభిప్రాయమునకు నాధారముగ వాగ్దానము నిచ్చిన గుప్తగారితో తాము సంభాషించినదంతయు విశ్రమగా సాక్షి జెప్పెను. నాకు గుప్తగారిట్లు చెప్పెను:— 12 గురు ముద్దాయిలును నేరము నొప్పికొనిలేరి మిగత 14గురు ముద్దాయిలమీదను దొరతనమువారు కేసును బాలించుకొనెదరు. ఇంతేగాక నేరము నొప్పికొనినవారు నిరూపింపబడిన కాలమునకే తీర్చివేయబడుదురు. గుప్తగారి విషయములను పిటీషను వ్రాయవలసినదని చెప్పిరి. పారిపోయిన ముద్దాయిలనుగూడ పిటీషనులో తేర్చుదని నేను గుప్తగారితో జెప్పి యుండలేదు. ఇందులకు గుప్తగారు మిగతం నాకెప్పుడునును భయముకలదు. వారి పోయిన ముద్దాయిలనుగూడ పిటీషనులో తేర్చుదని నేను గుప్తగారితో జెప్పి యుండలేదు. ఇందులకు గుప్తగారు మిగతం నాకెప్పుడునును భయముకలదు. వారి పోయిన ముద్దాయిలనుగూడ పిటీషనులో తేర్చుదని నేను గుప్తగారితో జెప్పి యుండలేదు.

యాలనుగూడ పిటీషనులో తేర్చుదని నేను గుప్తగారితో జెప్పితిని. ఇందులకు గుప్తగారు మిగతం నాకెప్పుడునును భయముకలదు. వారి పోయిన ముద్దాయిలనుగూడ పిటీషనులో తేర్చుదని నేను గుప్తగారితో జెప్పి యుండలేదు.

ఈవిషయముల ఖండింపును సాక్ష్యమునిచ్చుటకు గుప్తగారిని దొరతనమువారు వాదించవచ్చుచా యను దానిని గూర్చి చర్చనశము. గుప్తగారిని మీరు రామిబిజివో ఛాటర్జీ గారికిని శ్రీగవర్నరు గారికి నేమి సంభాషణజరిగినది దెలుపుటకు కార్మికేలు ప్రభువుగారిని రావించుటకు పిటీషను దెట్లుదునని నేనుగారు చెప్పిరి.

గుప్తగారు రావించబడిరి.

బారిసాలుకేసునందు పారిపోయిన ముద్దాయిలవై కేసు దీసివేయబడునని ఛాటర్జీ గారితో జెప్పి యుండలేదు. మదనమోహనుని, ప్రటూల్ గంగులీని బట్టుకొనినతరువాత ఛాటర్జీ గారి ననేకసార్లు గలసికొంటిని. కాని యొకప్పుడైనను పారిపోయినవారివై కేసు దీసివేయబడె ననుకొంటిని చాటర్జీ గారు నాతోజెప్పలేదు. వీరిమీదగూడ కేసును దీసివేయ నన్ను బ్రతుక్తింపుననిరి. ఇది వారుపట్టుబడిన తగువాత జరిగినది. బారిసాలు కేసునుగూర్చినందు కేసు ప్రారంభింపగ నేడక్కాలో హత్యజరిగెను. ఈవిషయమున బారిసాలుకేసులో పారిపోయినవారివై పోలీసువారి కనుమానము కలిగెను. పారిపోయినవారివై కేసును దీసివేయటకు పోలీసువారి పక్షమున నేనెరుగుదును. ఇట్టిది దొరతనమువారికి చించిపరచని యెరుగుదనని గుప్తగారు సాక్ష్యమునిచ్చిరి.

వి. ఎల్. రాయగారి సాక్ష్యము.

బారిసాలు కుట్రనేరములో పరాయయిన ముద్దాయిలు విచారింపబడుచున్నారు. డి. సి. ఛాటర్జీ గారే నోపియల్. రాయగారికి కొన్ని సంగతులను చెప్పినందున వాచేసాక్ష్యమునిచ్చుటకు ముద్దాయిపక్షమువారు కోరిరి కాని రాయగారు సాక్ష్యమిచ్చుటకు నిలుకాదని కోర్టువారు తీర్పు చేసిరి.

కలకత్తా వర్తమానము

జర్మనీతో వర్తకముచేయుచున్నట్లు చార్జీ చేయబడుట.

కలకత్తా డిసెంబరు 1:—దొరతనమువారుచేసిన ఉత్తరవులకు వ్యతిరేకముగ గణపతిరాయి మున్నగు వర్తకులు జర్మనీవారితో వ్యాపారము చేయుచున్నట్లు దోష విచారణ కాఖివారివలన చార్జీ చేయబడిరి ఈ కేసులను నేడు ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు క్లిక్ హోగారు విచారించుచున్నాడు. పూర్వము కొందరు వ్యాపారులతో ముద్దాయిల కక్షయున వారింపుచున్నారు. దొరతనము పక్షమున హ్యాయుగారు, అడ్వోకేటు జనరలుగారి కేసులో వాదించవలసియున్నదనియు కాని ప్రొజె కోర్టులో కేసులను నడుపుచున్నారనియు, యీ కేసులు తీర్మానముగువరకు, వారు వాదించుటకు రాజాలనియు తాను అడ్వోకేటు జనరలుగారితో మాట్లాడి, సంగతి సుందర్యములను తెలియజేయుదుననియు, దానిమీద కేసులను యెప్పుడు విచారించునది నిర్ణయించవచ్చుననియు మేజిస్ట్రేటుగారికి తెలియజేసిరి. హ్యాయుగారు అడ్వోకేటు జనరలుగారితో మాట్లాడి సంగతి సుందర్యములను తెలియజేయువరకు కేసులు వాయిదా చేయబడినవి.

కలకత్తా బాంబు దౌర్జన్యము

కలకత్తా డిసెంబరు 1:—ఇటీవల కలకత్తాలో జరిగిన బాంబు దౌర్జన్యములో హెడ్లెక్టర్ జి.ఎస్.ఎల్. రాయభజన సింగు చనిపోయెను. ఇతని మరణము విషయమై రేపు పంచాయతీ చేయుటకై నిర్ణయించబడింది. కాని ఇప్పు డీవిచారణజరుగదు. ముందుకు వాయిదా వేయబడినది మచ్చిపారా తాజా అధికారము క్రిందనున్న రెండు గృహములు నేటి ఉదయమున కోధింపబడినవి. కాని ఎవరిని పట్టుకొనలేదు.

నల్లమందు అమృతము.

కలకత్తా నవంబరు 1:—కలకత్తాలో నెలనెలకు, నల్లమందు వేలము చేయబడుచుండును. ఈ అమృతము నేడు జరిగినది. కడచిన నెలలోకంటె యిప్పుడు చాలమంది కొనుటకు వచ్చిరి. బీహారు నల్లమందు 12½ పెట్టెలు అమ్మకమైనవి. సగటున పెట్టెకు రూ 1643-8-10 లు ధర వచ్చినది. వీరిలో ఎక్కువ ధర రూ 1635 లను, తక్కువ 1600 లను వచ్చినది. బీహారు నల్లమందు అమృతము కలపు కడచిన నెల రూ 192000 పాకులను యిప్పుడు రూ 2,01750 పాకులను వచ్చింది. 893 పెట్టెల కాళీలనుందును వేలము జేయగా 775 పెట్టెలు అమ్మక మయినవి. వీనికి సగటున రూ 1605-6-2 ధర గిట్టినది. వీరిలో ఎక్కువధర 1780 రూ తక్కువ 1600 లను వచ్చినవి. కడచిన నెలలో 415 పెట్టెలు అమ్మకము. 718725 రూపాయలు వచ్చినవి. ఇప్పుడు 12,44175 రూపాయలు వచ్చినవి. అసలు మొత్తము మీద, రూ 1810-2-7 ల చొప్పున పెట్టెలు అమ్మక మయినవి. 1445925 రూపాయలు వచ్చినవి.

ఇంకను మరికొందరు స్త్రీలును ముచ్చటించిరి. మధ్య
ముచ్చట్రీలచే కడు ఆనందకరమగు సంగీతములు హాస్యాని
యందిరి పాడుచుఁడు. తర్వాత అభ్యుత్థురాలగు శ్రీ ఏకా
రత్నమ్మగారు, ఈ పరిశ్రమయందు కృతార్థురాలగు 1. నందూరి
వెంకటలక్ష్మమ్మగారికిని, 2. యు. రత్నమ్మగారికిని, 3. తిరునగరి
తాయారమ్మగారికిని ప్రత్యక్షపాపమానము భూపంగిరి. అంతట
నంద కృతార్థురాలచే సంగీతముతో ముగిసెను.

Regarding the general military situation Sir. J. French says the Germans threw the weight of the forces on the Western Front and this greater strength precluded the possibility of our taking a vigorous offensive. The role of armies in the West consequently has been to occupy strong defensive positions, holding the ground, and inviting the enemy's attacks, and the value of this lies in that when the Eastern Provinces of Germany are imminent danger of being overrun by numerous and powerful Russian armies nearly the whole German active army would be tied down to the lines of trenches from Verdun to the sea 360 miles long.

అత్యుత్తమమైన మదరాసు విత్ టర్బనులు.

మంచి పట్టుతోను, చక్కని జల్తారుతోను చేయబడినవి.

ఎర్ర తలపాగలు, ఒక అంగుళము బుగారు జల్తారుగలవి. ఇవ్ స్పెర్మరులకు బాగుగా పనికివచ్చును.

మైనూరు మాదిరిగాని, మదరాసు మాదిరిగాని కొడిన మాదిరి పంపబడును. ధర రూ. 7-0

తుర్కీ ఎర్ర పట్టుగడ్డ బుచ్చున, మైనూరు మాదిరిగాని మదరాసు మాదిరిగాని పెద్ద

మనుష్యులకు అనేక రంగులతో జేయబడిన తలపాగలు ఒక్కొక్కటి ,, 5-8

మైనూరుగాని మదరాసుగాని మాదిరి. ఎరుపు, రోజా, నీలము, తెలుపు వస్త్రా రంగులతో ,, 6-0

బలమైన తలపాగపెట్టె జపానరంగు చేయబడినది. ,, 1-0

ఆర్డరులు పంపునపుడు తలయొక్క కొలత పంపుడు. సగముచాజ్ అడ్వాన్సు ముందు పంపవలెను.

ఎస్. ఇస్మాయిల్ అండు సన్,

ఆర్ట్స్, వాలంటియర్, పోలీసు కంట్రాక్టర్లు, 67, మూరు వీధి, మదరాసు.

S. ISMAIL & SON,

Army, Volunteer, and Police Contractor,

67, Moor Street Madras.

వనోపధి సార్వాపరిల్లా

ఇది దేహమునందుబుట్టు నెత్తురుగడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కీళ్ళ పోట్లు, పాతవాాయువుపోట్లు, రసపట్టు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయ మగును. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాడితంతువులకు పుట్టినిగలిగించును. నెత్తురును శుద్ధిపఱచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును.

ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో నెకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండు సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును. సీసా వెల రూ. 1-4-0.

కుష్టు కు మందు.

ఇది చర్మమునుపూర్తిగా బాగుచేసి రోగమును కుదుర్చును. భారత మధువల్లి(త్రాగుటకు మందు) నాగవల్లితైలము పైపూతకు మందు. ఈ రెండుకలిసి నెలరోజుకు సరిపోవు మందు 5-0-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్, ౧౪౪. ఫనసవాడి, నం ౨. బొంబాయి.

Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2, Bombay.

బుక్స్ నష్టము

గుణమీయనిచో

సాము తిరుగ నియబడును.

100 మాత్రలు గల సీసా రూ. 2-0-0.

పోస్టుఖర్చులు వగయిరా ప్రత్యేకము.

నమ్మకమయిన మందులు యింకను కలవు.

కేట్లాగు ఉచితముగ పంపబడును.

టవర్ అండ్ కో.,

(1-12-14)

ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

కళ్యాణ ఘృతము.

ఇది శ్రీలహరికి కల్పవృక్షము శ్రీలు సకలమును హిష్టకామకుట, మయిల సరిగా పోకపోవుట- మేహవా ధులు, తలనొప్పి, అశక్తి, సంతాపహీనత, మలబద్ధము, ముసవ రోగము, యుతుహుల, మొదలగు శ్రీలహరిధులనశ్చిన్నముకమ గా కుదిర్చి సంతాపములను తేముటలో అద్వితీయమయినది. 4 సీసాలు చాలును; సీసా రూ 1-4-0 4 సీసాలు రూ 4-8-0.

భాగతీయ బాలామృతం:- ఇది విడ్డలకు అమృతమల్య ము. అజీర్ణము, గర్భవాతము, పురాణజ్వరము, కృశత్వము, మొదలగువానిని హరించి మంచి బలము, జీవశక్తిని కలిగించి విడ్డలను పులిపిలవలె నెంచును. సీసా రూ 0-8-0; 6 సీసాలు రూ 2-8-0.

సుకేశనంబి తలనూనె:- ఇది మిక్కిలి పరిమళము, పొగి తూలనానసను గుప్పించికొట్టుచుండును. వెంట్రుకలకు చక్కగా పెంచును. పురుషులయొక్క మెదడుకు చల్లద సీసా రూ 0-8-0; 6 సీసాలు రూ 2-8-0.

అధ్యంగనైలము:- దీంతో తలతలలుగొనినతేక రాచ కొట్ట, తలనొప్పి, పొక్కుపుకొట్టి, కండ్లమంటలు, చుండు, మొదలగువానిని హరించి మెదడుకు చల్లదనుచున్న వెంట్రు కలను నల్ల పఱచి పెంచును. సువాసనయుగలదు. సీసా రూ 0-6-0 (6 సీసాలు 1-14-0) బొమ్మ సీసా రూ 0-2-0. వి.పి. ఖర్చుల పి. కి. పి. అండుకో. ఆయుర్వేద సమాజం. పొందూరు గుంటూరుజిల్లా.

క ఫ హ రి

సీసా 1-కి రూ. 1-0-0 వి. పి. సహా రూ 1-4-0

దగ్గు శ్వాసకోశములందు బలహీనతవలన ఏర్పడును. ఇది అనేకవిధములు. 1. శైత్యము వలన ఏర్పడుదగ్గు, 2. శీతకాలమున జరిగించు దగ్గు, 3. శ్వాసకోశముల సూక్ష్మనాళములందు ఏర్పడుదగ్గు, 4. ఉబ్బనము, 5. షయదగ్గు దగ్గుకు నేనించవలసిన మందు దగ్గువిధమునుబట్టియుండును. శ్వాస పిల్లి కూతలు ఎగిరిపో ఆయానము మొదలగు కఫరో గములు శ్వాసకోశముల సూక్ష్మనాళములయందు ఏర్పడు బొగ్గుపులునువాయువు త్వరలో ప్రాణవా యువునకు మారనందున కలుగును.

క ఫ హ రి చూ ర్ణము

ఈ చూర్ణము వనమూలికలచే చేయబడినది దగ్గు, ఉబ్బనము, కాసహింస శై త్యజ్వరము మొద లగువానికి మిగుల ఉపయోగించును. దీని వెంట నుంచుకొనుట మంచిది. చిన్న డబ్బీ 1-కి 0-8-0.

అమృతాంజనడిపో 6 తంబు చెట్టిపిల్లి, మద్రాసు.

ప్రపంచ చరిత్ర.

(రెండు సంచికలు వెలువడినవి.)

ఇది దన్ని దేశముల చరిత్రయు సులభ మగు భాషలో తెలియవలయులతో కథలవలె వర్ణితమగును. చందాపద్ధతి వెత్తరమునకు (రమారమి 600 పుటలు) 6 సంచికలు, చందా రూ. 2-0-0-0 (పోస్ట్ జతో సహా). ప్రవేశ రుసుములేదు. సంపత్తిరము చందా ముందుగ స్వీకరింపబడును

కలయవారు:-

గా. హరిసర్వోత్తమరావు, ఎం. ఏ.,

చింతాడిపేట, మద్రాసు. అని వ్రాయుడు.

Imports:-Grains, Spices, Gunnies, Drapery, Sof goods, Haberdashery, Hardware, Hollowware, Ironmongery, Kerosine oil and its products, Typewriters, Cycles, Watches, Yarn, Sugar, Salt and Teas.

జ్వర హ రి

సీసా 1-కి వెల రూ. 0-1-0

జ్వరము శరీరమునందు రక్తభేదము, రక్త గతిభేదమువలన గలుగును. సాధారణముగా నీటి, గాలి, స్థలపుమార్పువలనను దేహమునకు గాసి వలనను జ్వరమువచ్చును. జ్వరహరిని అయిదు పూటలు సేవించిన పట్టువిడుపు జ్వరములు, చలి పురాణజ్వరములు మొదలగు సమస్తజ్వరములు మానును; కొద్దిదినములు సేవించిన శరీరము యధాస్థితినిజెంది ఆరోగ్యము గలిగియుండును.

వజ్రగుళికలు.

20 మాత్రలగల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-0-0.

భాషువుస్థితి, బలమునకు, ప్రాణమునకు రక్త పుష్టియు, నర పటుత్వము కారణములు. రక్త పుష్టికి మంచి ఆరోగ్య ము ఘోలము.

ఆరోగ్యము బహిరంగ శరీరవ్యాయామమువలనను, జీతేంద్రియత్వమువలనను గలుగును. వ్యభిచారము, సుఖరోగములు, దురభ్యాసములు, విశ్రాంతి లేకుండుటయు, ఆరోగ్యమునకు హానినిజేయును. దీనివలన శుక్ల నష్టము, స్థలనము, శక్తి లేకుండుట, అగ్ని మాంద్యము, భయము, కంపము, చురుకుదనము లేకుండుట మొదలగునవి గలుగును. వైజ్యులకు వజ్రగుళికలు వజ్రాయుధమునవంటి.

మూల శంక కు తైలము

డబ్బీ 1-కి వెల రూ. 0-1-0

మూలశంకవలన ఆసనముదగ్గర చర్మము లావునాచి క్రమముగ చిన్న చిన్న మలలు ఏర్పడును. ఇది మైక్రోకోక్కు మందతవలన (Torpid liver, గలుగును అతికాక, బలహీన, విశేషకాలము ఒక చోట కూర్చుండుట, మలావరోధమువలన బహిష్కృతమునకు పోయినపుడును ఇతర సమయములందును రక్తమువచ్చును. విముచక కొంతకాలమువాడిన మూలశంకరోగము తగ్గగలదు.

అమృతాంజనం డిపో నెం. 109, ఫోరోడు బొంబాయి. 6 & 7, తంబు చెట్టిపేట. మద్రాసు.

రిజిస్టర్డ్ చేయబడిన

“శకుంతలా”

వెండుకలు పెరుగు సుగంధ తైలము.

36 నిధముల బహుమతులతో 15 తులములుగల డబ్బీ 1-కి రూ 1-0-0. తపాల ఖర్చులు 0-3-0

ఇందలి రమణీయమగు వాసన చెప్ప నలవిగాను. తలకు చుట్టి దువ్వకొనిన ఇరుగు పొరుగు యిండ్లకు కూడా వాసన ముహూయమును. వెంట్రుకలను వెనుక నిట్టుకు మెదడుకల చుట్ట కలు గును. కండ్లకు చల్లనము నిచ్చును. కొండను ప్రోత్సహ పరచినందున ఈ చమురును స్పెషల్ గా మనోహరమగు వాసన ద్రవ్యములు చేర్చి తయారు చేయించి వేలకొని డబ్బీలు విక్రయించి యోగ్యతా పత్రములు పొందియున్నది.

36 బహుమతుల వివరం:—త్రీలు తలలో ధరించు కొప్పుపుష్పం 1, దంత పుడక 1, ముఖముచూచు అద్దము 1, జున్నునీల్యురు కాటుకబరికె 1, వాసన సోపుబిళ్ల 1, తాంబూల మాత్రలు 22,

కొండొకటియు 6, కార్ నేషన్ బ్రాంచి 1, పునగుడబ్బీ 1, ఆ తైలబిళ్ళ 1, వెరికి 36 బహుమతులు యివ్వ డను.

మాచిరునామా:—సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు, నెం 167, మదరాస్. ఇ.

స్పెన్ వర్క్.

ఇది 120 పేజీలుగల పుస్తకము.

ఇది ఎలిమెంటరీ స్కూల్స్ లో ఒకటి మొదలు అయినద వరకు వరుస చదువు చాలురకును, ఉపాధ్యాయులకును, ట్రయినింగు టీచర్లకును మిక్కిలి యోగ్యమైనది. ఇందు కను చదువుజములు, త్రిభుజములు, సమాంతర చతుర్భుజములు, విషమ చతుర్భుజములు, విషమకోణ సమచతుర్భుజములు, అహుభుజములు, వీనియొక్క కై కాల్యములను కనుగొనుట, యామి కొలత మొదలైనవి, మాదిరికల్లు అభ్యాసములును గలవు. ఇట్టి పుస్తకము ఇదివరలో తెలుగున లేనేలేదు.

ప్రతి ఉపాధ్యాయునికైనను తప్పక యిందువలెను. దీనివెల ఎనిమిది అణాలు.

ఒకడైన పుస్తకముల విదా ఒకపుస్తకము కమిషను ఇయ్య డనును. భాగవత చంపు-పద్మరాజ ప్రణీతము కైల రు. 0-8-0 తలయవారలు ఈక్రింది ఆడ్రెసునకు రాసి తెప్పించుకొనవలెను

కైరా జోగయ్య టీచర్,
బోర్డు హైస్కూల్, అమలాపురం.
గోవాపరి జిల్లా.

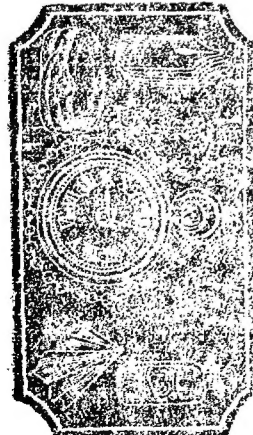
జాతక సర్వస్వము.

ఇది జ్యోతిషశాస్త్ర సిద్ధాంతము ఆశాలగోపాలము పులభముగా తెలుసుకొనుటకై మాచేయుచుండించిన ప్రకటికబడినది. దీనివలన జాతకాదుల విషయ మయి మిక్కిలి సులభముగా తెలిసికొనవగును. గ్రంథము ధర్మసరికాగితములమీద నుండరముగా నచ్చువేయబడినది. ప్రతి 1-కి రు 2-0-0 లు. పోస్ట్ జికోనువాళే భరించుకొని వి.పి గా పంపించబడును.

వలయువారు— (16-11-14)
మ.రా.రా.శ్రీ దిగవల్లి వెంకటగోపాలరావు గారు కపిలేశ్వరపురం యెట్టేట.హ.జూరు ఆఫీసు నూరుదీను. కృష్ణాజిల్లా అవి వ్రాయనలెను.

పాకెట్ రీవర్ నాచ్.

దీనిక్రయము 6 బహుమతులతో రు 2-14-0 లు మాత్రమే. 6 సంవత్సరములు గ్యారంటీ యివ్వబడును.

ఈనాచ్ బరిష్టమైన రీవర్ పనితో లేక వాణ్యమైన యంత్ర సామానులతో గయోరై యివ్వ చే నాతనముగా నచ్చి యున్నది. కొంచెమైనను కృత్యాకములేకం దా గరియైన కాలకమును చూ పించు వాచి యిదియే. మిగుల నుండరమైనది. దీని 6 బహుమ తులవివరం:— (1) వాణ్యమైన చేతిగడ్డ, (2) పరిమళమైన అత్త ర సీసా, (3) సువాసకారమైన ఉంగరము, (4) గడియారపు గా లును, (5) వివిధమైన స్టీలునిట్లు (6) నిట్టకలచాపెడు కంబోను.

దయచేసి ఈవిలాసమునకు వ్రాసి తెప్పించుకొనుడు.
వి. అర్. వెంకటరమణ అండు కంపెనీ,
నెం. 7, బోర్డు కంట్రాచలయ్యర్ నుడు, మదరాస్.

మంచితరుణము.

కలవప రక్తులకును, యిండ్లుసరంచి అనగా బల్ల కూర్చుచేయుచుకొను వారికిని.

పాలనంచ సుస్థానము వారి రాజ మండ్రుకాంకలప డిపోలో నిలవయున్న బండారు, మొగజేప కునకలు (4 గజ ములుపొడవుగలిగి బల్లలు కొయించుకొనుటకు అనుకూలము గాను గుండ్రగాను ఉన్నవి) 1915 సంవత్సరము జనవరి నెల లో నిలవనకు వదలివేయగల తలంపుతో మిగుల సరసముగా యియ్యబడును గనుకవలయు వారలు వచ్చి కొనుక్కొన గోరు చున్నాను.

N. B. ఈ రెండు జాతుల కర్ర డర్వాజా, కిటికీ కమ్ములకును తలుపు బల్లలు, కిటికీ బల్లలు మొదలగు వాటికి సహజక ప్రముగ సుపయోగింపబడు చున్నవి.

డంటులమ్మకాంతం.
డిపో ఏజంటు రాజమండ్రి.

పోస్టేజి సహ ఉచితము.

వీరవర్మరాజును మాలినియును. ఒకవిచిత్రమైన కథ—చదువుటచే మానసోల్లాసము కలుగ కేముటయే గాక ఆరోగ్యమునకు కావలసిన స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అందుదెలిసి యున్నాము. కొరువారికి ఉచితముగా పంపబడును.

జాగుసేయక తక్షణమే వ్రాయుడు.
కైత్యకాశ్రీ మణిశంకర్ గోవిందజి,
ఆలంక నిగ్రహ క్షేమధాలయము,
22, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

చక్కని సువాసనగల సెంటులను ప్రేమించువారు ఆటోమోటార్ బహారే (రిజిస్టర్డ్) అనుప్రాగ్ధేయాల వడ్డెంబడిన ఆ తైలపయోగింపవలయును. మనోహరమయినది, సువాసనగలి, వాలకాలము వాణు యందునది, వీరవర్మచుడిన కొన్ని పుష్పములనుండి మూత్రతైల తయారు చేయబడినట్టిది. ఇందు మధ్యపారము చేర్చబడి లేదు. చేతిరుమాటా మిదగాని, కొటుమిదగాని కొన్ని జొట్లను వేసికొనినయెడల కువాసనలతో గూడినపులకొక లోనే సూర్యున్నట్లుండును. ఈ యద్యుతమైన వెంటకలూ పుష్పములనుండి తయరైన ఆ తైల యొక్క సువాసనవలనం ముకుల ఆటోమోటార్ బహారే ఇత్యమని మిదగిలెన్న పాపుకీపరు నడుగవలయును. వారిచావున లేకని హావప్రాయము. చిన్నబుడ్డి విశుం 0-8-0, మధ్యతరగతిబుడ్డి 0-12-0. 1/2 కొన్ను ఆ తైలగల వెడనయిదా బుడ్డి 2-0-0. ఈయ తైలము మరగ లేట్లుబడి ఘుఘును లాడుచుండు కార్లు ఆ డబ్బీ 1-0-10-0. 2. పి. ఖల్సర్ నానారే భరించవలయును. హాట పంకెంటు—ఆండ్ల ఇండియన్ డ్రగ్ కెమికల్ కంపెనీ. 155, బామా మసీదు, బొంబాయి.

మదరాసు ఏజెంటు:—మహార పురపాలకం చూశ్రి. నెం. 29, వై నాబాబు రోడ్డు, క్షేత్రమబారునమిశం, మదరాసు

మంచినయము! వెనకలు ఖర్చుపడినవి!! వెనుక దొరుకవు!! ఈపంచలు కొనువారికి, పంచ 1-కి ఆ తైలార్పాటుము 3 కొర్యని కొండ్రొడ్డపలాపము అను గ్రంథమొకటి ఇనాము.

మేలైన జపాక పట్టువంచలు.

అనేక పంచలు కర్మపడినందున పస్తులం ఖరీదు తోంచియున్నాము. వానమనా! కృంగారమున్ను జాగ్రత్తగయిన్ను గల మేలైనజపాక పట్టుపంచలు పండుగదినముల ఆనం దముకొరక తెప్పించి విక్రయి. చినది పోగా మిగతొడ్డి పంచెలుమా! తన యున్నది. ఇందులో ఎరుపు, పచ్చి.

ఆకుపచ్చ, రోజా, మేనువర్షం ఇత్యాదిరంగులు గలవి. క్లాఫా నీయమైనవి, త్వరపడుడు. రక్తమారనిడివిన్ని 2 క్లమార వెంట్రుకల పట్టుపంచ 1 కి 2-0-0 పంచ 1-కి తపాలఖర్చులు 0-4-0

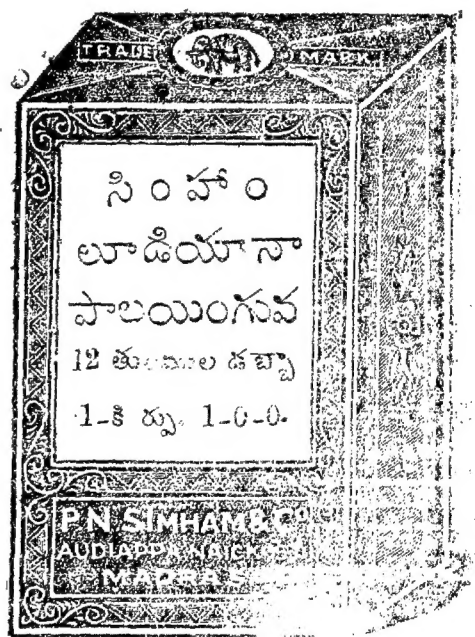
డిపో రెండుపంచలు కొనువారికి తపాలఖర్చులు ఇనాం.
టి. సీతారామ మొదలియార్,
డి కందప్ప మొదలివిధి, తిరువల్లి క్లె.సి, మదరాస్.

చదువలెగిన ప్రకటన.

కొనల్లు, సరస్వతి, సులోచన చరిత్రలు రు 0-5-0
కలభాషిణి - చంద్రరేఖ నవల 1-కి ,, 0-8-0
మద్రాసునస్యము 1-కి రు 0-12-0; పిశా ,, 3-8-0
పాతకాల పుస్తకములు, ఆంధ్రగ్రంథములు దొరకున.
N. V. & Son. 87, రామస్వామి పేథి, మద్రాసు.

శ్రీరంగరాయవిజయము.

విజయనగరరాజ్య చక్రవర్తి శ్రీకృష్ణ దేవరాయని గం తలివారిలో కడపటిపురుషుండు శ్రీరంగరాయుడైనకలకు కథా నాయకుడు. కథాఅద్భుతము, రసవంతము. ప్రతి 13 అణాలు తి పుస్తకము వలయువారు “యస్. వి. రంగాచార్యులు 88 వరదా ముత్రియప్పకొ పిథి చెన్నపురి” అని గ్రాసిన పుస్తకము వడయగలరు. (8-11-14)

పి. యక. సింహ అండు కంపెనీ,
26, ఆదియప్పనాయనిపేథి, మదరాసు.

ఉన్నమును కలిగించునట్టి, ఉడికించునట్టి అన్ని రకముల “స్టాపు”లకును మదరాసు రాజధానిలోని అన్ని కంపెనీలకును హాకంపెనీ గొప్పదియే. నమ్మకమయినదియు నయ్యున్నది. ఇది మాకు ముఖ్యమయిన జనియగుటవలననే మాఖాతాదారు లకు మిక్కిలి స్వల్పధరలకు మేము యివ్వగలిగియున్నాము. సర్వసాధారణములగు కొన్ని మాదిరిలును

ర. 100 (detachable) గవనింపుడు. ర. 11 (detachable) చాలాబలిష్టమయి నది. ఎత్తుకకాలం పనిలేదు. నిట్టి యుద్ధోగియు అన కడు ముఖ్యము. తిజాపెట్ట నవారగి నెం 45, 48 రు మూలనముగా తయారుచేయబడినవి. నెం 11 రు మాదిరిగానుండును. తిజాపెట్ట నవార కె. నెం. 200 పాకెట్ స్టాప్ బిల్లు దిము చేయ ఇనాము. గలదియు, తిజాపెట్ట నవార కె. రు. 5-8-0
కె. ఎస్. పి. వడ్డి, 180/18 బ్రాడ్వే, మదరాసు, కర్రకులకు ప్రత్యేకపుధరణ యివ్వబడును.